

ZASAVSKI vestnik

LETO VI, ŠTEV. 50

TRBOVLJE, 16. DECEMBRA 1953

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Glavni urednik: Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah — Urejuje in odgovarja uredniški odbor — Odgovorni urednik: Stane Šuštar — Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru — Nastoj uredništva in uprave: „Zasavski vestnik“, Trbovlje 1., uprava rudnika — Telefon št. 54 — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah št. 614-146 — List izhaja vsako sredo — Letna naročnina 300 din. polletna 150 din, četrtletna 75 din. mesečna 25 din. — Posamezna številka 8 din. — Rokopisi morajo biti v uredništvo najkasneje vsak petek dopoldne in se ne vračajo.

OB 12. OBLETNICI

DAN JLA - PRAZNIK NAŠEGA LJUDSTVA

Dvanajsto obletnico rojstva naše Armade slavimo v pogojih močnega socialističnega razvoja, v pogojih široke demokratizacije našega političnega in ekonomskega življenja in vse širšega sodelovanja ljudskih množic v upravljanju s celotnim družbenim življenjem. To obletnico praznujemo v času, ko so naši narodi dosegli velike uspehe na poti ekonomskega razvoja naše Armade in krepitve obrambne moči naše države. To je veliko priznanje skupnim naporom ljudstva in Armade, to je priznanje enotnosti pripravljenosti Armade in cele države, da za vsako ceno brani svojo svobodo, neodvisnost in samostojni socialistični razvoj. Za to, da je obrambna moč socialistične Jugoslavije ogromno porasla kljub stalnemu brutalnemu, agresivnemu pritisku sovjetske vlade in njenih satelitov, gre zahvala v prvi vrsti enotnosti naših narodov, enotnosti ter moralno-politični čvrstosti naše Armade. Naša borba za obrambo socialističnih idej v Jugoslaviji in naša praksa graditve socializma je zagotovilo, da niso bile zadušene velike ideje Marxa, Engelsa in Lenina. Na takšno avantgardno vlogo v borbi za socializem, ki jo je zgodovinski razvoj dodelil našim narodom, smo lahko ponosni in to bo močna spodbuda, da vztrajamo do konca, ne glede na nevarnosti in težave.

V obrambi svobode in naše samostojne socialistične razvoja pred rusko agresijo, v razkrinkavanju njihove državno-kapitalistične ideologije in prakse ima naša Armada veliko in častno nalogo. V tej borbi je zrasla revolucionarna zavest njenih pripadnikov, razvila se je njihova ljubezen do socialistične domovine in povečala se je njena strokovna in bojna usposobljenost. Ogromno delo je bilo storjeno za dvig splošnega znanja in kulture vseh pripadnikov. Eden njenih najvažnejših uspehov pa je v tem, da so njeni pripadniki med prvimi pravilno razumeli in spoznali žalostno usodo Oktobrske revolucije in narodov ZSSR. Naša Armada je od prvega dne dalje enotno stala na strani Partije in tovariša Tita, na strani borbe za neodvisnost in socializem. Drugače niti ni moglo biti. Armada, ki je zrasla v ljudski revoluciji, v splošni ljudski borbi za svobodo, krvno povezana s svojim ljudstvom in katere poveljniški kader izhaja v ogromni večini iz delavskih in kmečkih vrst ter vrst ljudske inteligence, Armada, ki sta jo vzgajala Partija in tovariš Tita, se je morala postaviti na branik revolucije, socializma in svobode. Popolnoma je razumljivo, da je Armada dejala: »Domovina, bodi mirna, gradi srečno bodočnost, tvoje napore čuva Titova Armada«. Naši narodi so verovali svoji Armadi. Ona je to zaupanje nešteto krat opravila. To bo storila tudi v bodočnosti, saj vzgaja ljudi, ki so pripravljeni umreti za svobodo in srečo svojega ljudstva.

Odkod izvira to zaupanje in vera ljudstva ter Armade v lastne sile? V čem je ta naša moč?

Naše ljudstvo je enotno in pripravljeno braniti svojo neodvisnost in svobodo. Ljubezen naših narodov do domovine je znana. V tej domovini pa so se dogodile tako velike stvari, da se je njihova ljubezen še povečala. Naši delovni ljudje so krvno zainteresirani na tem, da branijo svoja podjetja, ki jih prvičkrat v zgodovini upravlja v imenu skupnosti. Vsak posameznik je neposredno zainteresiran, da brani svobodo dela in ustvarjanja v korist skupnosti.

Naši narodi vedo, da naša država lahko vodi samo pravično vojno, vojno proti napadalcu in za svojo neodvisnost. Ti-

Maršal Tito vrhovni komandant JLA

sti, ki vodi tako vojno, bo imel na svoji strani simpatije in neposredno pomoč vseh tistih, ki ljubijo mir in svobodo, to se pravi ogromne večine človeštva. Naša dosedanja borba proti agresiji in za mir nam to nedvomno dokazuje.

Govorili smo že o enotnosti našega ljudstva in Armade in o skrbi za njeno krepitev in razvoj. Ali obstaja takšna enotnost med informbirojevskimi armadami in ljudstvom teh dežel? Danes vzgajajo in pripravljajo te armade za zaslužjevanje in ropanje drugih narodov, postale so sredstvo imperialistične politike moskovskih vlastodržcev in sredstvo za zatiranje ljudstev. Te armade so se oddvojile od ljudstva in postale protiljudske in osvajaške kaste. V tem so med drugim naše prednosti in slabosti sovražnika, ki jih ne more nadomestiti s številčno in tehnično močjo. Iz zgodovine vemo, da je končna zmaga vedno pripadala narodu in armadi, ki je bila moralno močnejša in enotnejša in ki se je borila za pravično stvar. Prav takšni smo mi, naši narodi in naša armada.

Poleg tega je povečana napetost v svetu, posebej pa agresija Sovjetske zveze in njenih satelitov proti naši državi in povampirjenih fašistov iz Italije, zahtevala neprestano krepitev obrambne moči naše države. To stane našo državo težke materialne izdatke, kar se brez dvoma odraža pri kapitalni graditvi in življenjski ravni. Skoraj 23 odst. narodnega dohodka je namenjeno za potrebe narodne obrambe. To dajemo zaradi tega, ker mora imeti naša Armada — poleg ostalih elementov — moderno in sodobno orožje in ostala sredstva, neobhodna za uspešno obrambo naše države. To so bili in bodo še vnaprej veliki izdatki. Toda našim narodom je jasno, da je veliko večje in dražje to, kar moramo obraniti. Kljub vsem težavam bodo naši narodi tudi v bodoče dajali, kolikor morejo in kolikor to zahtevajo potrebe naše narodne obrambe. Do sedaj smo v tem dosegli velike uspehe. Naša Armada že dobro preskrbuje novozgrajena vojna industrija, ker stare skoraj nismo imeli. Okoli petdeset vojniških tovornjakov proizvaja ali bodo v kratkem začele proizvajati za potrebe narodne obrambe. Lahko bo tudi proizvajala za naše gospodarstvo, kar je že do sedaj delala. Naša vojna industrija je namreč grajena tako, da lahko takoj proizvaja za civilne potrebe, kadar bi se zmanj-

šala ali prenehala proizvodnja za Armado. Kot najresnejša vojna sila v Evropi smo se znašli z mnogimi državami zaradi skupnih interesov na isti liniji — obrzdati rusko agresijo. Zahvaljujoč se temu sodelovanju, naši moči in ugledu v svetu, enotnosti ljudstva, dosledni socialistični zunanji politiki naše vlade in tovariša Tita, smo uspeli ohraniti našo neodvisnost in zmagovito nadaljevali pot v resnični socializem.

Vse širše sodelovanje Armade z armadami zapadnih držav, Grčije, Turčije in drugih z namenom, vskladiti interese in

cilje za obrambo miru in za odpor proti agresiji, je močno dvignilo ugled naše države in naše Armade po svetu. Okrepila se je prepričanost v moč našega ljudstva in Armade. Naša Armada cenijo in spoštujejo vsi oni, ki želijo mir ter svobodno in enakopravno odnose med narodi. Ona vzbuja strah vsem tistim, ki imajo nepošteno namene z našo državo. Ona je trn v peti informbirojevski bratovščini in njenim osvajačnim namenom proti naši državi in zato so oni predvsem skušali oslabil njeno enotnost in moralno. Toda to je armada, ki jo je koval Tita, ki jo prežema Titov duh, duh revolucije

in komunistična morala. Ona je trn v peti italijanskim imperialistom, ki hlepijo po naši krasni socialistični domovini. Blatijo našo Armado, omalovažujejo moč naših narodov in Armado. Njim lahko rečemo: »Že od nekdaj se poznamo, poznamo vaše junaštvo in vi poznate nas.« Vemo, da skušajo ob vsem tem kričanju ohraniti sami sebe. Zanje bomo v silhernem trenutku dovolj močni, če bi se drznili na naše ozemlje, pa čeprav bi bil pritisk z Vzhoda še tako močan.

Naša ljudska Armada stoji neomajno na svojem mestu — na braniku miru, svobode in neodvisnosti naše domovine.

Nikogar ne napada in nikdar ne bo orožje v osvajačne namene. Pripravljena je in sposobna, a pripravlja se samo na to, da bo neustrašeno branila pridobitve naše ljudske revolucije, pravico naših narodov do svobodnega življenja in neoviran socialistični razvoj.

Danes — ko proslavljamo dvanajsto obletnico nastanka naše Armade — sta ljudstvo in armada močnejša in enotnejša, prepričana v pravilnost svoje velike borbe bolj kot kdajkoli, sposobna braniti jo čvrsteje kot kdajkoli, združena okoli tovariša Tita močnejše kot kdajkoli.

Litija sredi priprav za proslavo občinskega praznika

Množične organizacije v Litiji se pod vodstvom Zveze borcev vneto pripravljajo na proslavo II. občinskega praznika NOV, ki bo letos v soboto, 19., in v nedeljo, 20. decembra. Interne proslave pa bodo seveda tudi v drugih dnevih v drugi polovici decembra.

S proslavo občinskega praznika NOV smo začeli v Litiji lansko leto, ko je dal Glavni odbor ZB v Ljubljani pobudo, da bi vsak kraj v LRS slavil poseben občinski praznik NOV. Litija je bila lansko leto med prvimi slovenskimi kraji, ki so že lansko leto izvedli proslavo občinskega praznika NOV.

Kot občinski praznik si je izbrala Litija 24. december, obletnico dneva znane bitke na Tisju pri Litiji, kjer so se prvič spopadle partizanske enote z mnogo močnejšim okupatorjem in mu prizadele občutne izgube, pa tudi neprecenljiv moralen poraz. Litijski mestni ljudski

odbor je potrdil sklep krajevnega odbora ZB in določil, da se praznuje odslej ta praznik vsako leto v soboto in nedeljo pred 24. decembrom, le lansko leto so v Litiji slavili občinski praznik izjemoma že 14. decembra, ko so takrat proslavljali v Litiji slovenski partizani svoj praznik II. grupe.

Kakor znano, je bila lansko leto ob tem času v Litiji močna proslava partizanskih borcev II. grupe; udeležila sta se je tudi predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko in podpredsednik tov. dr. Marijan Breclj. Slavnostno besedo je spregovoril general tov. Dušan

Keber, eden izmed redkih preživelih borcev bitke na Tisju, ki jo je vodil komandant Stane — Fran Rozman.

Letošnja proslava litijskega občinskega praznika ne bo v tako širokem obsegu kakor lanska, kljub temu pa bo dokazala, da je Litija z vso okolico tudi danes partizanska in vredna velikih žrtev, ki so jih dali stoteri borci iz naše občine na žrtvenik domovine za boljšo bodočnost vsega našega naroda. Na sporedu letošnjega praznika NOV je obisk ljubljanske opere v Litiji, predavanja, akademije, prižiganje kresov, poklonitev žrtvam NOV itd.

20. december - občinski praznik v Loki pri Zidanem mostu

Kakor vse občine v naši republiki, tako je tudi Loka pri Zidanem mostu določila svoj občinski praznik, in sicer 20. december.

Vas Okroglice, ki je znana mnogim borcem tukajšnjega okraja, ker je nudila zatočišče neštetim partizanom, je bila nemškemu okupatorju velik trn v peti. Ravno na ta dan so leta 1944 izvršili vandalsko delo. Požgali so velik del vasi, saj je gorelo tedaj kar 46 poslopj, stanovanjskih ter gospodarskih. Se danes niso vsa obnovljena. Da se oddolži spominu velike borbe za svobodo in padlim borcem ki jih je v občini 22, je občinski ljudski odbor v sporazumu z množičnimi organizacijami določil ravno 20. december kot občinski praznik.

Ko bi bil ta dan drugi letni čas, bi bila proslava bolj slovesna. Zato smo se morali omejiti, a bo kljub temu dostojna in velikemu dogodka iz zgodovine NOV, ki se je v naši občini pričela že leta 1942, primerna.

V okviru občinskega praznika bomo imeli že v četrtek kmetijsko predavanje tov. Toneta Bantana s skioptičnimi slikami, v petek ob 7. uri zvečer, bo pa OLP iz Trbovelj predvajala jugoslovanski film »Rdeči cvet«.

V soboto, ob 7. uri zvečer, bo v Domu ljudske prosvete slovesna proslava s slavnostnim govorom, recitacijami in pevskeimi točkami.

V nedeljo, ob 9. uri, bo slovesna seja občinskega ljudskega odbora z zastopniki vseh množičnih organizacij.

Po slavnostni seji se bodo zastopniki organizacij poklonili pred ploščo padlim borcem in položili pred njo venec.

Tega dne bo tudi otvoritev nove občinske hiše na trgu in prenovljene dvorane v Domu ljudske prosvete.

Popoldne bo ljudsko rajanje v prosvetni in gasilski dvorani. Preskrbljeno bo tudi za prehrano po zmernih cenah.

Kdor še ni bil v Loki, se mu sedaj nudi prilika, da si je ogleda, saj ima tudi svoje zanimivosti, znamenitosti in lep razgled na zasavske in dolenske vrhove.

Naše moderno topništvo je pripravljeno

Naj živi Jugoslovanska ljudska armada, čuvar miru in neodvisnosti naših narodov!

„Svobode“ in njihove finance

Resne priprave za množično kulturno dejavnost v bližnjih mesecih so razveseljive za vse tiste, ki čutijo potrebo in pomagajo »Svobodam« pri njihovem poslanstvu. Vendar moramo resnično na ljubo opozoriti na nekatere momente, ki bodo verjetno resna ovira za uspešnejši razvoj in delo delavskih kulturnoprosvetnih društev v okraju in ki utegnejo različne pridobitve teh ustanov priversti na raven, ki ne bo dejanski odraz prave in resnične zmoglosti teh društev.

Mislím, da ne rečem preveč, če poudarim, da se skoro vse »Svobode« v našem okraju borijo in ubadajo s finančnimi težavami, kar je do neke mere razumljivo, saj so ta naša društva mlada, šele v povojih, kar opravičuje te težave. Vendar so vzroki teh nevednosti tako važni, da ne moremo iti molče mimo njih.

Minil je čas, ko so naša delavska kulturnoprosvetna društva dobivala razne podpore, subvencije ter dotacije naših podjetij, ustanov in še drugih. To je povsem razumljivo in do neke mere tudi opravičljivo. Vendar ne vedno in ob vsaki priliki. Predstavnik nekega našega podjetja je dejal, da če bi ta društva dobivala vedno ob vsaki priložnosti podpore, se je bati nastopa nezdravih pojavov, ki bi se odražali predvsem v tem, da bi se društva venomer zanašala na take podpore, kar pa bi imelo spet kvarne posledice ne samo za zdrav razvoj kulturnega delovanja, pač pa bi to privedlo do podcenjevanja vrednosti denarja in do potratnosti (kar smo doživeli v preteklosti, trpel bi pa tudi ugled samega društva, saj je bilo društvo tedaj nekako podobno razvajenju, ki ne zna živeti od svojega lastnega truda in dela, pač pa se zanaša na podporo staršev. Končno bi pa takšne večne podpore tudi hromile aktivnost posameznikov in vsega članstva. Tako gleda na položaj je vsekakor pravilno, ni pa še v vsakem primeru upravičeno, vsaj trenutno še ne. Prilidli bi takemu gledanju, če bi bila ta društva že utrjena in dograjena, če bi ta društva že imela vse svoje veje in sekcije in če bi ti delovni odseki že imeli vse potrebne rekvizite, če bi ta društva torej že imela vse pogoje, da nemoteno razvijajo svoje delovanje. Verjetno se bo kdo našel in dejal, da društva ne znajo gospodariti, še več pa jih bo mislilo, da vse prireditve, ki jih prireja »Svobode«, prinašajo lepe dohodke.

Navedel bom nekaj primerov, ki zelo nazorno kažejo, da temu, žal, ni tako, pač pa da so skoro vse večje prireditve »Svobod« zvezane z izdatki, ki jih vse prireditve še zdaleč ne pokrijejo. Obe zagorski »Svobodi« morata na primer za vsako prireditev, ki jo pripravita, plačati samo za uporabo velike dvorane Doma TVD »Partizana« 3000 din. Ta izdatek je velik, če upoštevamo obisk prireditve — na drugi strani pa omenimo tudi to, da vstopnina ni predraga in nekoliko ustreza obiskovalcem kulturnih prireditev, kjer bi iskanje izboljšanja društvenih financ na račun vstopnine resno vplivalo in škodovalo obisku kulturnih prireditev. »Svoboda« v Zagorju je pred nedavnim uprizorila Mollierovo komedijo »Šola za žene«. Skupni dohodki obeh predstav

te igre so dali okrog 8000 din. Izdatki pa so bili naslednji: dvakratna uporaba dvorane 6000 din, ljudski prosveti nekaj odstotkov za prireditev, zavodu za zaščito avtorskih pravic 4%, kjer pa mi dejanski stroški za pripravo vseh potrebnih rekvizitov, opravo odra, pripravo kulis itd. niso poznani, ki verjetno tudi niso majhni. — Drug primer. Topliška »Svoboda« je pred kratkim gostovala v Rog. Slatini s celovečernim koncertom. Skupni dohodki so znašali okrog 4000 din — vožnja z vlakom je pa stala preko 15.000 din, pri čemer pa niso všteli še drugi izdatki, saj v takem primeru razumljivo ne moremo naših ljudi siliti, da si bodo večerjo sami kupili. Nadalje sta oba ta dva pevška zbora pred nedavnim gostovala med našimi kmeti na Mlinšah. Vožnja z avtobusom je stala nekaj čez 3000 din, skupni dohodki so pa dali 3000 din, kjer je bilo treba plačati še za uporabo dvorane 900 din, kar se tudi ne more zahtevati zastoj.

To je nekaj bežnih primerov, ki nazorno ilustrirajo dejanski položaj v naših »Svobodah« in ostalih naših kulturnih društvih, ki verjetno ni omejen samo na trboveljski okraj. Ta problem je tako težen, da se morajo društveni upravni odbori resno ukvarjati z njim, kar jim jemlje in krati čas za reševanje prvenstvenih nalog teh društev. Seveda ne moremo na primer terjati — kot smo že navedli glede prireditve na Mlinšah — da tudi zagorski »Partizan« prepreči svojo dvorano »Svobodi« brezplačno; tudi to društvo ima svoje izdatke, ki jih delno krije z oddajo svoje dvorane — pač pa sem hotel reči, da bi se morala tudi tukaj našel kak praktičen »modus vivendi«, ki bi bil sprejemljiv za obe stranki. Naj navedem, da ni prav nobena skrivnost, da n. pr. »Svoboda« v Lokah-Kisovcu z dohodki kinematografa krije stroške vseh svojih ostalih sekcij, ki jih verjetno niso majhni, na drugi strani pa zmore to društvo odplačevati tudi dolg za nakup novega kinoprojektorja, kar prav gotovo ni malenkosten izdatek. Če preteklo kulturno sezono so hotele nekatere naše »Svobode« reševati svoje kritično finančno vprašanje vsaj do neke mere s prirejanjem nekakšnih zabav in veselice s kulturnim programom. Tukaj se pa poraja vprašanje, če bi se takšno reševanje denarnega vprašanja v društvu skladalo in ujemalo z namenom naših »Svobod« in njihovim poslanstvom. Vse kaže, da bi takšno reševanje društvenega denarnega vprašanja naletevalo na neugoden odmev v naši javnosti.

Društva živijo torej več ali manj v dilemi, kaj storiti. Rešitev tega važnega vprašanja ni samo stvar članstva, marveč celotne komunne — vsega prebivalstva. Nerešeno vprašanje bo seveda občutno vplivalo tudi na kvaliteto posameznih kulturno-umetniških prireditev, kajti že danes se opaža, da društva postavljajo programe, preračunane na velik obisk, dela v teh programih pa vzbujajo zaradi svoje kulturno-umetniške problematičnosti občutek bojazni. Povsod se nadalje opaža izbira takih gledaliških del, ki zahtevajo manj stroškov in manj ljudi, ki pa na drugi strani zagotavljajo vsaj kritje relativno visokih stroškov. Prav tako so društva, namreč v glavnem gledališke

društva in pevski zbori, le nerada podajajo na razna gostovanja, zlasti v oddaljene kraje, ki terjajo razumljivo večje izdatke in jih najboljši obisk kulturno-umetniške prireditve ne more kriti, pri čemer bo zlasti trpela naša vas, naši podeželski kraji, ki v tem pogledu močno zaostajajo za industrijskimi in mestnimi centri, kjer pa je dvig kulturnoprosvetne ravni potreben. Naša prosvetna društva ne iščejo nikakih dohodkov, nobenih odvečnih dohodkov, hočejo si le zagotoviti svoj nemoten razvoj in ni drugega, kar moramo posebno poudariti, ker je siliti o tem tudi drugačna mnenja. Torej je nujno, da naša društva še nadalje, vsaj v današnjih pogojih, upravičeno iščejo finančne pomoči pri vseh tistih, ki s polnim, hvalje vrednim zanimanjem in razumevanjem sledijo delovanju naših kulturnih društev. Naše občine, politične organizacije, ustanove in podjetja so jim pomagala v lepi meri, čestokrat z datjavami, ki niso bile majhne — razume se pa, da tudi ta danes resno parijo na vse odvečne izdatke. »Svobode« vedo, da je njihova prva in najvažnejša naloga s svojimi sredstvi varčevati, kjer koli je to mogoče. Eno pa daj: naše »Svobode« bodo uspevale le, če bomo iskali rešitev iz tekoč vsi skupaj in povsod tam, kjer so dane možnosti in izgledi na uspeh.

V prednem sem navedel le nekaj težav, namreč tiste, ki ne trpe odlaganja. — M.

Za vzgojo mladine smo odgovorni vsi

Svet za notranje zadeve pri OLO Trbovlje je v sredo, 9. decembra, sklical široko konferenco vzgojiteljev mladine, predstavnikov ZK in SZDL, članov OK LMS in še drugih. Na sestanku, ki so se ga udeležili tovariši iz Trbovelj, Rače, Zagorja in Hrastnika, so obravnavali vprašanje vzgoje naše mladine in vprašanje kriminalitete med njo.

V izbrnem poročilu je predsednik Sveta za notranje zadeve, tov. Janez Narad, podrobno razčlenil stanje kriminalitete med našimi mladotletniki. V večini primerov, ki jih je obravnaval, je poudaril, da so za prekrške mladine odgovorni predvsem starši, ki se niso brigali za vzgojo svojih otrok, pač pa so pijančevali in veseljačili ter prepuščali otroke usodi. Nemalo je primerov, kjer so otroci zašli v kriminal, ker so v družini vladale razprtije, prepiri in podobno. Tudi slaba družba, slabi filmi in slabo čtivo je bilo dostikrat vzrok, da so otroci zašli na slaba pota. Poročevalec sicer ni navedel vseh primerov kriminalitete, vendar naj bi bilo vse, kar je to poročilo navedlo, resen opomin, da smo prav vsi odgovorni za vzgojo mladine, in prvi vrsti pa družina.

V diskusiji je bil omenjen primer družine P. v Trbovljah, kjer ob plačilnih dnehih toliko časa pijejo, dokler je kaj denarja na razpolago. Zgodilo se je tudi, da so starši navajali otroke h kraji in podobno. V Hrastniku se je neki oče spo-

zabil tako daleč, da je imel s hčerko intimno razmerje. Veliko je primerov, da šola spravi otroka na pravo pot, da ga potem nepravilna vzgoja doma pokvari, tako da taki mladinci in mladinke postanejo slabi, nezdravi člani naše družbe.

Svoje misli je obširno razvil tudi tov. Janez Jesenšek, sekretar SZDL okraja Trbovlje, ki je pri tej priliki podčrtal, da je za vzgojo mladine najprej odgovorna družina, nato šola, končno pa seveda celotna družba — torej mi vsi.

Značilno je, da je v Domu za vzgojo otrok v Račah iz našega okraja 7 mladotletnikov, štiri dekleta in trije fantje, kjer je bilo treba dati vse te mladotletnike v poboljševalnico zgolj zaradi razprtij in slabih vzgledov v družini — v prvi vrsti pa je tega krivo prekomerno uživanje alkohola!

Posnemanja vredno!

Velikokrat je slišati pritožbe, da se trgovinski odseki naših kmetijskih združenj preveč ukvarjajo s trgovino »mešanega blaga«, premalo pa z nakupi kmetijskih potrebščin ter z odkupom kmetijskih pridelkov.

Ko je bil letošnjo spomlad tak očitek izrečen tudi na nekem sestanku poslovodij KZ našega okraja, je od teh poslovodij prišel odgovor: »In kaj je temu vzrok? Mi, trgovski usluž-

beni v KZ imamo sicer predpisano trgovsko izobrazbo in poznamo navadno trgovsko blago, nihče nas pa doslej še ni poučil o namenu, svojstvih in ravnanju z raznovrstnimi kmetijskimi potrebščinami in pridelki, s katerimi naj bi trgovali. Poučite nas o vsem tem — in šele potem nam oditajte, če se za tovrstno blago ne bomo zanimali, ali če pri trgovanju ne bo kaj v redu.«

Cez leto je bilo mogoče, toda sedaj je OZZ Trbovlje skupno s strokovnjaki kmetijskega oddelka OLO Trbovlje priredila za vse trgovske namene kmetijskih združenj v okraju dva obvezna enodnevna tečaja, ki sta se izvršila v izredno zadovoljstvo udeležencev.

Na programu teh tečajev so bila sledeča predavanja: 1. Poznavanje, ravnanje, uporaba in trgovanje z umetnimi gnojili; 2. poznavanje, ravnanje, uporaba in trgovanje z zaščitnimi sredstvi vseh vrst, rabljenih v sadjarstvu, poljedelstvu itd.; 3. poznavanje, ravnanje, uporaba in trgovanje z močnimi krmili in krmnimi sredstvi; 4. ravnanje in trgovanje s sadjem, zelenjavo, gozdnimi sadeži in zelišči; 5. poznavanje, ravnanje in trgovanje s semeni; 6. trgovanje s kmetijskimi stroji in orodjem; 7. propagiranje in prodajanje kmetijske strokovne literature v trgovinskih poslovalnicah KZ.

Pred začetkom strokovnih predavanj, ki so jih imeli kmetijski strokovnjaki OZZ in OLO Trbovlje, je bilo na programu uvodno predavanje o vlogi in nalogah trgovskih uslužbencev KZ pri pospeševanju kmetijskega in kmetijskega zadrugništva. Po vsakem predavanju se je razvil živahen razgovor, v katerem so posamezni udeleženci navajali svoje izkušnje, pa tudi marsikak koristen predlog. Izrekli so tudi željo, naj bi se prirejali takšni obvezni strokovni tečaji vsaj vsako četrtletje in naj bi se ti uslužbenci seznanjali ob tej priložnosti z nalogami za sledečo sezono. Za gozdne manipulantke KZ je bil sklican poseben sestanek, ki je rodil prav tako številne in koristne predloge ter sklepe.

In spet je mnogo novega po svetu ...

»New York Times« piše, da je po bermudski konferenci, po Eisenhowerjevem govoru v OZN in po sovjetski privolitvi, da se Moskva udeležijo četverne konferencie brez prejšnjih pogojev, Zahod prevzel pobudo, SZ pa potisnil politično in moralno v defenzivo. List je mnenja, da je danes bolj kot kdaj koli potrebno, ne le ohraniti, marveč še povečati sile Atlantskega pakta, čimprej ustvariti evropsko obrambno skupnost in vanjo vključiti Zahodno Nemčijo.

V italijanski skupščini se je vnovič pokazalo, da je demokratsko vodstvo povezano z monarhisti. Pri razpravi o odpravi večinskega volilnega zakona so se monarhisti nepričakovano solidizirali z demokristjani in glasovali za odločitev tega volilnega zakona.

Kakor je znano, bi moral Varnostni svet razpravljati o Trstu na ponedeljek. Predstavniki treh zahodnih sil pa so proučili možnost ponovne odločitve obravnave tržaškega vprašanja za omejeno časovno dobo. To pa zaradi tega, da bi proučili skupno stališče v zvezi z bližnjim zasedanjem Varnostnega sveta o sovjetskem predlogu glede imenovanja guvernerja STO.

Francosi so za podaljšanje veljavnosti atlantske zveze. Francija bo zahtevala od organizacije Atlantskega pakta, da se ta pogodba podaljša za 25 let in s tem vskladi s trajanjem pogodbe o zahodnoevropski obrambni skupnosti. Ratifikacija pogodbe pa ne sme osla-

biti neodvisnosti Francije kot svetovne sile v stalni skupini sveta pakta.

Prosvetni oddelek anglo-ameriške vojaške uprave je izkoristil okoliščino, da je slovenski inspektor slovenskih otroških vrtec v coni »A« tržaškega ozemlja zbolel, in je vrtec podredil italijanskemu inspektorju. Osebe slovenskih vrtec je zaradi tega koraka poslalo prosvetnemu oddelku protestno pismo.

Belgijski zunanji minister Van Zeeland je pripravil načrt za občo ureditev vprašanj med Zahodom, ki obsega sledeče točke: 1. dežele Atlantskega pakta naj bi ponudile SZ pogodbo o nenapadanju in vzajemni varnosti; 2. Sovjetska vojska naj bi se umaknila iz Vzhodne Nemčije, ki bi se demilitarizirala in postala nekakšno »tamponsko« ozemlje med Vzhodom in Zahodom; 3. angleške in ameriške čete naj bi se umaknile na zahodno stran Rena; 4. na nemškem ozemlju med Renom in Vzhodno Nemčijo naj bi se razmestila evropska vojska.

Amerikanci so spet pretirali pripravljalne razgovore za korejsko politično konferenco. Radio v Pjongjangu komentira to tako, da je Washington v vsej tajnosti pripravil ustave razgovorov, da bi na ta način podminiral mirno ureditev korejskega vprašanja ter še povečal mednarodno napetost.

V Vietnamu so še vedno borbe z menjajočo se srečo. Po poročilih vietnamske agencije so

Ho Si Minhove čete uničile utrdbe okrog Gija Loka, bataljon francosko-vietnamske vojske, 8 tankov in oklopnih avtomobilov, zaplenile pa tudi večjo množino streliva.

Po sporčilu UP iz Filadelfije je imel bivši kandidat demokratske stranke za predsednika ZDA Stevenson govor, v katerem opozarja na nevarnosti gospodarske krize v ZDA. Kriza je namreč že zajela kmetijstvo, v kratkem pa se bo verjetno razširila še na druga gospodarska področja. Za odklonitev nevarne krize predlaga Stevenson vrsto javnih del, znižanje davkov,boljšanje socialnega zavarovanja in nov kmetijski program. Grozeča gospodarska depresija — je poudaril Stevenson — bi bila najhujši dar, ki bi ga mogli dati Moskvi.

Tudi v Trbovljah bodo proslavili Dan JLA

Dan JLA — 22. december, bomo tudi v Trbovljah lepo proslavili s slavnostno akademijo, ki bo v soboto, dne 19. decembra. Ob tej priložnosti bodo izročili odklopanja borcem in aktivistom iz NOV. — Obvezniki predvojaške vzgoje bodo Dan JLA praznovali na sam dan 22. decembra s slovesno smotro vseh obveznikov ter tega dne sprejeli v svoje vrste nove obveznike. Tudi naš list »Zasavski vestnik« posveča to številko Dnevu JLA.

Zadnjih 100 ur življenja diktatorja Mussolinija

(Nadaljevanje)

Po daljšem razgovoru so predgovorili nemškega komandanta, da je vzel s seboj Mussolinija in njegove spremljevalce. V italijanski koloni je bilo samo še 15 avtomobilov. Po diplomatskem uspehu je prebil diktator preostane noči pri Claretti. Ostalo mu je še 42 ur življenja. Mussolini se je navsezgodaj, že ob štirih dvignil, da bi ne zamudil odhoda nemških čet. Uro kasneje so se odpravili. Verjetno se je pridružil med potjo koloni že kak oddelek, kajti prebivalci Acquasterija so nekaj pred šestimi videli, da sta se združili v njihovi vasi dve koloni.

Na čelu kolone je bil nemški vodnik z motornim kolesom in strojico. Takoj za njim se je peljal s svojim oklepnim avtomobilom Pavolini, nato 30 nemških tovornih avtomobilov — avtomobil Mussolinija in njegovega spremstva so bili na koncu kolone. Tik pred Musso, 15 km severno od Menaggia je začela kolona na cestno barikado, ki so jo napravili partizani.

Partizani so pozdravili prišlece z ognjem. Oklepni avtomobili in Nemci so na ogenj iz partizanskega orožja sicer takoj od-

govorili, vendar niso bili kdovekak bojno razpoloženi. Zato se je nemški polkovnik podvzval in hitro odpisal svojega parlamentarja, ki naj bi izposloval pri partizanih prosto pot zanj in za celo kolono.

Oddelek, ki je zaprl koloni pot, je bila jurisna brigada »Luigi Clerici«, ki ji je poveljeval grof Pierluigi Bellini della Stella z Florence, s partizanskim imenom »Pedro«. Njen komisar »Bill« je bil po poklicu delavec. Oba mlada moža sta preživela ostro zimo 1944/45, ko je znežilo celo v Rimu, v hribih zahodno od Komakega jezera. Njuna brigada se je takrat zaradi lakote, mraza in zasledovanja skrčila na 15 mož.

Parlamentarec, nemški poročnik, bi bil imel rad neoviran prehod za kolono. Komendant Pedro pa je zahteval, da morajo Nemci oddati vse avtomobile in izročiti vse Italijane, ki bi bili v koloni. Ker je Nemec vztrajal pri svojih zahtevah, je izjavil Pedro, ki je hotel pridobiti na času, da nima za to potrebnih polnomočij in da mora zaradi tega govoriti s svojimi predpostavljanimi v glavnem stanu divizije

»Garibaldi«. Nemec je bil s tem zadovoljen in Pedro se je odpravil v štab divizije, da bi pripeljal oklepne.

Medtem se je v nemško-fašistični koloni raznesla vest o partizanskih pogojih. Mussolini, ki se v življenju ni nikdar odlikoval z osebnim hrabrostjo, se je hitro odločil, da se bo preoblekel v nemškega vojaka. Presedel se je iz svojega Alfa-Romea v oklepni avtomobil, oblekel plašč nekega nemškega letalskega podnarednika ter si nataknil nemško čelado in črna očala proti soncu. Še preden je bil gotov, je pripeljal Pavolini v oklepem avtomobilu Claretto.

Mussolini je ostal v oklepem avtomobilu, medtem ko se je Claretto takoj, ko se je preoblekel v ameriškanca oveselil in skrla dolge lase pod kapo, prešel v avto Mussolinijevoga privatnega sekretarja Casalino. Sedela je ob polkovnikovi strani, ki je sam šofiral. V naročju je držala torbico iz kroko-dilnega usnja, v kateri so bili dragulji in 30.000 švicarskih frankov. Ker se n'kakor ni mogla ločiti od svoje garderobe, so pripeli za avto Casalino. Prilokce z njenimi kovčki in zaboji. Claretta, katere usoda je bila v Mussolinijevih rokah, je natančno opazovala, kaj ta dela. Naenkrat je zagledala, kako se je Mussolini nenadoma izmuznil iz oklepnega avtomobila. Partizani so namreč odkrili, da gre za

italijanski oklepni avtomobil in zahtevali, naj jim ga izroče.

Medtem, ko je Pavolini govoril s partizani, se je diktatorju posrečilo zbežati in se skriti v neki nemški tovorni avtomobil. Nosil je veliko aktovko in brzo-strelko. Ker je bil oblečen v nemško uniformo, se ni nihče od partizanov zmenil zanj.

V PASTI

Pavolini je spoznal, da njegovi dokazi niso prepričali partizanov, zato je sklenil pobegniti. Njegov šofer je hotel obrniti oklepni avtomobil, pri tem pa je zavozil v kamniti zid. Avto je obstal. Partizani so ga začeli obstreljevati. Ena ročna bomba je eksplodirala prav na oklepni motor. Dosti škoda sicer bomba ni napravila, vendar so imeli fašisti, ki so sedeli v avtomobilu, dovolj. Hiteli so izobesti belo zastavo v znak podaje. Le Pavolini je skočil skozi zadnja vrata na prosto, skočil preko zidu in začel bežati po strmih skalah proti jezeru. Partizani so streljali za njim in ga ranili. Pavolini se je vrgel v jezero, da bi ušel. Toda partizani so se v čolnu poglaj za njim in ga dohiteli.

Pedro se je medtem vrnil od divizijskega komandanta »Nico-le«. Ker so imeli Nemci občutno premoč v moštvu — 180 mož proti 25, je Pedro omilil svoje pogoje, Nemci so lahko obdržali svoje orožje, še vedno pa je vztrajal pri zahtevi, da morajo izročiti Italijane. Transport

bi naj preiskali v Dongu, 2 km severneje. Kolona se je premaknila in prispela v Dongu okrog pol treh.

»PIJANI NEMEC«

Medtem ko je začel Bill sistematično preiskovati avtomobile, so pregledovali drugi partizani priljago in orožje. Tako je stopil partizan z imenom Negri tudi na stopnico avtomobila, v katerem je sedel Mussolini. Negri je vprašal šoferja, če vozi v avtomobilu Italijane. Odgovor je bil: »Ne! Negri si je avto vaseeno natančno ogledal. Na sedežu poleg šoferja je dremal debeli »nemški« podnarednik, ki pa se je razlikoval od ostalih nemških vojakov po tem, da je nosil letalske znake. Negri je pokazal na podnarednika, ki mu pa ni mogel videti obraza, ker so ga na čelo potisnjena čelada, črna očala in dvignjen ovratnik popolnoma zakrili.

»Tedesco ubbriaco« (pijani Nmec), je pojasnil šofer v slabi italijanski. Negri pa je opravičljivo dolžnost zelo vestno, odgnil je Nemcu ovratnik in snel čelado. Kaj zato, če se pijanec prebudi? Ta pa je smrčal naprej, čeprav bi lahko opazili, da je »speči« mož po blebel.

Toda Negri je bil preveč razburjen, da bi bil to opazil, saj je tudi lahko bil: v »pijancu« je prepoznal duca. Saj ne bi bilo nikogar v Italiji, pa ne na vsem svetu, ki bi ne bil videl

te plešaste glave že stokrat na slikah. Negri, ki je služil prej v mornarici, pa se je dobro spominjal duceja še z raznih inspekcij, pri katerih ga je videl iz neposredne bližine.

Ni bilo nobenega dvoma več. »Zaspanec« je bil Mussolini! Toda potrebna je bila previdnost, kajti Nemci bi utegnili diktatorja braniti. Zato je poveznil nekdanji mornar duceju čelado nazaj na glavo, skočil na cesto in namignil tovaršu Di Paolu, ki je Negra varoval. Sepetaje mu je sporočil, svoje veliko odkritje in odšel k Bilu. »Compagno comandante, napravil sem dober lov! Mussolini!«

Bil je poskočil in podkral še tri druge partizane: tehnika V. cenza Mottarella, voznika Battista Pirallija in branjevca Carla Ortellija. Takoj so obkrožili avto. Mottarelli je bil stopil na stopnico avtomobila, strelal »nemškega podnarednika« in nestrno vprašal: »Tedesco o Italiano?«

Mussolini je naprej smrčal in sprva ni mislil ničesar odgovoriti. Opiral se je na svojo brzo-strelko. Končno je obotavljajoče dejal: »Italiano.«

Zdaj ga je nagovoril Bil z »eccellenzo«, nato pa s »cavaliero Benito Mussolini«. Medtem se je še nekaj partizanov pridružil svojemu komisarju in začeli so vzhitimi vzklikati: »Mussolini, Mussolini je!«

(Nadaljevanje sledi)

Pripravimo našim najmlajšim resnično lep praznik

Ze danes čujemo doma in v šoli ter še drugod razna ugibanja, kdaj, kje in kako se bo pojavil dedek Mraz, da li bo spet prišel iz svojega zasneženega Triglava ves bel in s svojimi zlatimi rokami obilno delil svoje darove.

Otroci vedo pač, da je Novoletna jelka resnično njihov praznik, zavedajoč se, da je ta veliki dan namenjen ravno njim, toda hkrati hočejo, da se tega praznika vselej tudi njihovi najdražji — mamice in očete. Ze preteklo leto smo imeli priložnost opaziti, da so naši malčki hoteli pričakati prihod dedka Mrza s svojimi starši, saj so tako imeli priložnost stavliti najrazličnejša vprašanja o tem in onem, kjer so odgovori mamice ali očeta, pa tudi starejšega brata ali sestre terjali mnogo truda.

Je torej le važno, da se temeljito pripravimo — predvsem starejši — ter v naslednjem opozorimo na nekatere slabosti pri lanskem praznovanju Novoletne jelke, ki se letos ne smejo ponoviti. Nedvomno želimo vsi, da bi bila Novoletna jelka našemu mlademu rodu pač kar najrazkošnejše doživljanje, ki se ga bo v kasnejših letih spominjal s toplimi občutki in svojo prelepo mladost — in kar bo letos še bolj važno: da bomo letošnje leto nudili enake obdaritve vsem malčkom brez razlike, se pravi ne glede na premoženjske razmere staršev vsem otrokom enako praznovanje Novoletne jelke. Naši najmlajši znajo čudovito ostro presojati, koliko je dobil ta, koliko drugi in tretji.

Kar spominimo se na našo mladost, ko smo v časih »Miklavža« prihajali v šolo, nesoč s seboj vse, kar nam je ta Miklavž prinesel. Spominimo se številnih žalostnih otroških obrazov, strmečih otroških oči vseh tistih naših najmlajših, ki jim je Miklavž prinesel malo ali pa celo nič! Brez skrbi lahko trdimo, da se je v tistih žalostnih časih že med otroki pojavljala in ustvarjala neenakost, že takrat smo se ostro

Prav zaradi tega, in ker se še danes spominjamo z grenkimi občutki tiste krivične dobe, moramo danes praznik naših najmlajših pripraviti tako, da ne bo najmanjšega sledu razlike med enim in drugim.

Vemo, da smo tudi v preteklih letih in tudi lani še delali take in podobne napake. Bilo je v Zagorju; prav dobro se spominjam, da so nekateri naši malčki začudeno vpraševali svoje mamice: »Poglej, zakaj je dobil ta tako velik paket, jaz pa tako majhnega?« A še več je bilo žalostnih, nemih obrazov, ki so gledali te obdaritve, sami pa niso ničesar dobili... Ali nismo že v teh mladih srcih s takim ravnanjem vzbudili prvi sum v poštenost dedka Mrza, ko je imel samo za nekatere otroke tako radodarno roko? In če smo to videli in spoznali, moramo pač priznati, da je bilo takšno naše ravnanje nepravilno, nezdravo, ki niti za las ni bilo podobno našemu novemu času enakosti in bratstva.

Zato bi bilo pač prav, da se pomenimo in poiščemo druge oblike tega praznika naših otrok, kjer ne bo takih in podobnih napak, pripravimo jim praznik, ki bo iskren in pravičen do vseh naših malih, ki imajo kljub svoji mladosti tako neznansko fin čut za poštenost in krivico

Dedek Mraz prihaja

Sploh se letošnje leto vseposod poudarja velika vloga družine, ki naj ima prvo in najvažnejšo vlogo v pripravi praznovanja, šele na to pa pridejo vsi ostali. Seveda s tem še ni rečeno, da naše množične organizacije pri teh pripravah ne bi imele nobenega dela. Nasprotno! Še bolj morajo paziti, da bodo vse temu otroškemu prazniku posvečene prireditve resnično skrbno in brezhbično pripravljene in bogate po svojih sporedih.

V našem okraju smo imeli navado, praznovati ta praznik sa-

lahko prinesli svoje. In prav to je bilo zgrešeno, čemur se naši šolniki upirajo, to pa iz razlogov, ki smo jih že navedli.

Mneja so, naj bi bila Novoletna jelka samo otroški praznik, obdaritev pa naj se opravi doma v družini. Pač pa naj bi za malčke naših padlih borcev, nadalje za sirote in za otroke ubožnih staršev pripravili posebno obdaritev, sredstva za to pa naj bi zbrale vse organizacije in ustanove. Tako bi se izognili slabostim, ki so se pokazale lansko leto.

Poglejmo še program. Lani smo imeli to prireditev v dvorani Doma TVD »Partizana«. Pripravljali odbor je računal s številnim obiskom, ki pa je potem presegel vsa pričakovanja. Dvorana je bila tako nabita, da so spored dobro videli samo tisti otroci, ki so prišli v spremstvu svojih mamic, tako da s prireditvijo niso bili zadovoljni ne otroci ne prireditelji. Lutkovno igrice so videli samo v prvih vrstah, za njimi stoječi otroci pa sploh ne. Prireditve je trajala več kot štiri ure, kar bi morda ustrezalo otrokom, če bi mogli ves čas slediti programu in ga videti. Tega pa ob takem navalu niso mogli. Zato so nekateri člani topliške »Svobode« predlagali

odložiti vse naše druge male in večje skrbi, s katerimi se ukvarjamo in ubadamo dnevno, bo mo našim malčkom pripravili praznik, ki ga bodo veseli otroci in mi. Mnenja sem pa, da ob tej priložnosti ne smemo preveč varčevati. Razumljivo je, da delamo tako ob drugih prilikah — lokrat pa, ko gre za naš mladi rod, odprimo morda malo bolj na široko naše, četudi drugače ne posebno debele denarnice. Saj se zavedamo, da vse, kar delamo, delamo samo za srečo in blaginjo našega mladega rodu, ki bo v svojih kasnejših letih znal ceniti naše napore in se nas hvaležno spominjal.

M. V.

Tudi letos bo dedek Mraz obiskal Trbovlje

Iz dneva v dan naši pionirji in cicibančki težko pričakujejo prihoda dedka Mrza. V svojih malih, bistrih glavah razmišljajo in ugibajo, od katere strani in s kakšnim prevoznim sredstvom bo prišel letos med nje naš priljubljeni Dedek.

Dedek Mraz ima že sedaj polne roke dela in skrbi. Skozi vse leto je budno pazil in spremljal delo naših pionirjev, sedaj ob zaključku leta pa daje oceno za vsakega posameznega pionirja, da li je delal dobro ali slabo; svoje ocene je napisal v debelo knjigo, ki ga vedno spremlja. Poleg tega pa dedek Mraz razmišlja, kako in s čim bi napravil otrokom čim več veselja in razvedrila ob Novoletni jelki. Ker je njegova pot zelo dolga, je že odšel z doma in bo pravočasno prišel v Trbovlje.

Da pa načrt praznovanja Novoletne jelke izvedemo kar najboljši in ker dedek Mraz zaradi svoje visoke starosti ne more vsega sam napraviti, mu pri delu pridno pomagajo vse organizacije, društva in podjetej ter ustanove, kajti želja vseh je, da se skupno z našimi cicibani in pionirji poveselimo ob praznovanju Novoletne jelke. Ker dedek Mraz ne bo utegnil obiskati vseh otrok na Dobovcu, Čeah in na Planini, bo to mladino povabil v mesto Trbovlje, kjer ji hoče pripraviti veliko presenečenje.

Pionirje opozarjamo, da budno pazijo na prihod tako zaželenega Dedka ter vam zaupamo skrivnost, da se hoče letos dedek Mraz nevidno vtihotapiti v naše mesto Trbovlje. S. Z.

V Podkumu so dali novo cesto v promet

Predsednik OLO Trbovlje tov. Martin Gosak je na željo prebivalstva v Podkumu dne 29. novembra odprl in izročil prometu novo, 1,7 km dolgo gorsko cesto v Podkum.

Za izgradnjo te ceste so se posebno zavzeli prebivalci tamkajšnje občine. Precej so prispevali in pomagali z delom, da je cesta hitro napredovala — Okrajni ljudski odbor je pa za to cesto prispeval okrog 4 milijone dinarjev. S to novo cesto odpade 28 odstotkov klanca pri Podkumu, ki je doslej predstavljal pravo prometno oviro in se je zaradi te vzpetine vse prepeljano blago po stari cesti mnogo podražilo. Z nadaljnjim delom in nekaterimi adaptacijami bo na tej novi cesti mogoč tudi avtobusni promet — Zagorje pa se bo s to cesto zblížalo z Dolenjsko za okrog 25 kilometrov.

Ob otvoritvi tega prometnega objekta so cestni delavci pri-

IZJAVA

Izjavljamo, da tov. Jože Patermost iz Trbovelj ni pisec članka »Končno se bo odgrnil zastor...«, ki je izšel v 49. številki »Zasavskega vestnika« z dnem 9. decembra t.

Uredništvo

redili gledališko igro, predsednik Gosak pa jim je v svojem nagovoru čestital k delovni zmagi in jim tako dal veselo zadoščenje za njihov trud. Uprava za ceste je delavce pogostila in jim priredila prsto zabavo.

Delavcem in občinstvu Podkuma, ki so se res izkazali, da je delo tako hitro napredovalo, čestitamo k temu lepemu uspehu.

-r-

Za naše borce ni zapreke

Kaj je z reorganizacijo trgovske mreže v okraju Trbovlje

O reorganizaciji trgovskega omrežja v našem okraju se je že dosti razpravljalo in pisalo, vendar v tem pogledu ni opaziti posebnega napredka, vsaj ne v tistem pravcu, kot nam je bilo to dobronamerno nakazano z naših vrhovnih mest. Preosnova trgovskega omrežja bi morala biti izvršena do nastopa novega leta.

Da bi prišli v tem vprašanju do zadovoljivega zaključka, je Trgovinska zbornica za okraj Trbovlje sklicala za pretekli četrtek široko konferenco upravnega odbora, na katero so bili povabljeni tudi predstavniki delavskih svetov trgovskih podjetij ter načelniki ali predsedniki gospodarskih svetov naših ljudskih odborov. — V Zagorju so se rešitve te zadeve dobro lotili in reorganizacijo trgovskega omrežja v svojem kraju že opravili. Spoznamo se, da bodo imeli tamkaj tri trgovska podjetja, namreč »Potrošnje«, iz dosedanjega Mestnega magazina bodo pa napravili dve podjetji poleg trgovskih poslovalnic KZ Zagorja in Izlake. — V Radečah trenutno ni potrebe po reorganizaciji; tamkaj deluje trgovsko podjetje in pa poslovalnica KZ Ra-

deče, medtem ko je poslovalnica v Zidanem mostu zaenkrat nima pogojev za samostojno delovanje.

V Hrastniku so sicer obravnavali reorganizacijo, vendar o sklepu, ki ga je sprejel že upravni odbor Trgovinske zbornice za okraj Trbovlje, niso razpravljali, ampak so se odločili za rešitev, domenjeno pred dvema mesecema.

Najbolj zamotano je to vprašanje v Trbovljah. Tukaj je namreč opaziti težnjo po centralizaciji, ne pa po decentralizaciji. Zato bo Gospodarski svet LOMO Trbovlje obravnaval to zadevo

Opozorilo!

Vsi, ki bi želeli imeti v novoletni številki »Zasavskega vestnika« objavljeno novoletno čestitko, naj pošljejo svoja naročila na upravo »Zasavskega vestnika« najkasneje do 20. decembra 1953.

Uprava »Zasavskega vestnika«

na osnovi predlogov, podanih na razširjeni seji Trgovinske zbornice za okraj Trbovlje. Prepričan smo, da bo Gospodarski svet mestne občine Trbovlje rešil to vprašanje tako, da bodo

zadovoljni tudi trboveljski potrošniki. Vsekakor bi pa bilo umestno, da o tej važni stvari spregovorijo še najbolj zainteresirani in prizadeti — potrošniki! S.

Važno za vse naročnike „Zasavskega vestnika“!

Bližamo se koncu letošnjega leta in vsak želi, da ima svoje denarne obveznosti do drugih urejene. Večina naročnikov našega lista s svojo naročnino ni na dolgu, nekateri so pa na to pozabili ali kaj. V današnji številki prilagamo položnice, kdor je naročnik za letošnje leto že plačal, naj položnico porabi za leto 1954 — ostali pa, ki naročnine nimajo še poravnane, naj jo porabijo v ta namen. Naročnine za list »Zasavski vestnik« ostane prihodnje leto ista kot letos, namreč: celoletna naročnina 300 din, polletna 150 din, četrtletna 75 din in mesečna naročni-

na 25 din. Posamezna številka v kolportaži bo stala 8 din. Ponovno opozarjamo vse naše bralce, da je vsak naročnik »Zasavskega vestnika« zavarovan za primer smrti po nezgodi za 10.000 din, za primer trajne invalidnosti po taki nesreči pa za 20.000 din. Kdor nima plačane naročnine do 15. v mesecu za tekoči mesec, seveda v danem primeru ne pride v poštev. Zato pohitite in poravnajte svoje obveznosti do nas, mi pa se bomo potrudili, da bomo v redu vršili naše dolžnosti do vas.

Uredništvo in uprava »Zasavskega vestnika«

V krogu družine bomo praznovali Novoletno jelko

ločili od otrok premožnih in bogatih staršev — ta razlika, to krivično nasprotje pa je ostalo v srcih nas vseh boleč in trpek spomin — spomin, kako krivičen je bil nekdanji Miklavž, kako so se med otroki porajala že takrat nasprotja, ki se niso nikoli popolnoma izgladila. Ze v naši rani mladosti smo se razdelili in ločili, kar ne bi smeli, vendar je tedanji čas s svojim krivičnim družbenim redom prinašal že v mlada otroška srca grenkobo. Otroku rudarja in delavca je prinesel Miklavž pest suhih hrušk in orehov — razneženemu sinčku bogatina, ki ga je morala v šolo pripeljati guvernantka ali služkinja in se še sam usekniti ni znal, je pa Miklavž prinesel pravi, pravcati avto, dvokolo, in spet pravi pravcati vlak z lokomotivo v miniaturi, krasen kožuh za zimo in podobno. Tak je bil takrat ta Miklavž. Svetnik, a vendar kljub svoji svetosti skrajno krivičen celo do otroki

mo en dan ali samo eno popoldne, kar pa ni posebno posebej. Letos naj traja to praznovanje po več dni. Izkušnje nas spet učijo, da prav tako niso primerne in priporočljive razvečene, dolge prireditve, pomisliti moramo na to, da tak spored utrjuje vse starejše, zlasti pa še malčke. Sicer se v Zagorju še niso zbrali predstavniki vseh organizacij, da pripravijo vse potrebno, toda topliška »Svoboda« je že do neke mere obravnavala to vprašanje in določila tudi že svoj del programa, ki se že pripravlja.

Toda hotel bi opozoriti na to, da naši šolniki niso naklonjeni načinu praznovanja, ki bi bil enak lanskemu, kjer mislim predvsem praznovanje, združeno z obdaritvijo otrok. Kakor sem že omenil, so bili lansko leto zagorski otroci ob tej priložnosti tudi obdarovani. Tako so naše žene pripravile lepo številko majhnih darov za otroke, poleg tega so pa še starši otrok

Širom po našem Zasavju

Iz Litije in okolice

Za povezavo med šolo in domom

Solska oblast se trudi, da bi izkoristila vsako priliko, da bi se člani učiteljskih in profesorskih zborov stalno povezovali s starši učencev, kjer bi tako spoznavali in reševali medsebojne probleme in odstranili ovire med šolo in domom. Prav zato so preteklo soboto obiskali Litijo predstavniki VIII. bežigradske gimnazije iz Ljubljane. Delegacija so sestavljali novi direktor tov. Končič, profesorja razrednika tov. Fašalek in tov. Stanek, Roditeljski sestanek je bil v Litiji, ki gimnazijci in se ga je udeležilo kar zadovoljivo število staršev dijakov, ki obiskujejo bežigradske gimnazije. Navedemo najpa, da udeležba le ni bila stoodstotna, čeprav bi bili lahko navzoči vsi starši, da bi se s tem oddolžili prizadevnim vzgojiteljem. Na sestanku so sprejeli več sklepov; tako bo za dijake vozače uvedena šolska kuhinja. Dijaki vozači bodo oproščeni mesečnih fizikalnih dnevo iz izletov v ljubljansko okolico, ker to nalogo opravljajo že dnevno, ko se vozijo v šolo. Delegati bežigradske gimnazije so imeli ob tej priliki tudi posvet s profesorji litijske gimnazije zaradi vskladitve skupnih vzgojnih in učnih postopkov.

Obisk učiteljice tovarišice Minke Tramtove

Litijo in Savo je te dni obiskala upokojena učiteljica tov. Minka Tramto, ki preživlja svoj pokoj v rodnem Kamniku. V Litiji, na Savi in na Vačah pri Litiji je službovala polnih 35 let. Tov. Tramto, ki je bila znana kot napredna vzgo-

jiteljica, so nekdanji učenci, zdaj že odrasli možje in žene, ljubljeno sprejeli in obnavljali spomine na čas, ko je delovala tov. Tramtova med zasavsko mladino.

Šmartno je dobilo novo dvorano v Zadrudnem domu

Dosedanja dvorana v Prosvetnem domu ni zadoščala kulturnim potrebam Šmartna in okolice, zato so sedaj na slovesen način in z bogatim kulturnim sporedom odprli novo dvorano v Zadrudnem domu. Otvoritevna prireditev je bil velik kulturni praznik vse šmarske občine, ki so mu prisostvovali tudi razni predstavniki od zunaj, med njimi tudi tov. Stane Keber, predsednik Okrajne zadrudne zveze iz Ljubljane. Dvorštev dvorane je stala okrog 4 milijone, kar so omogočili domača, lepo napredu-

joča Kmetijska zadruga, Usnjarna, »Tesar«, ter drugi kolektivi, ki jim je pri srcu napredek domačega kraja in našega podeželjaja.

Šmartnu je k temu napredku iskreno čestitati!

Obnova litijske postaje

V zadnjem času so poslopje litijske postaje povsem obnovili. Zdaj daje zunanje lice postaje dokaz, da se Litija s svojimi javnimi poslopiji lepša. Na novo so uredili tudi prostor pred postajo in ga nasuli z belim peskom. Odstranili so tudi drevo pred postajo, ki je oviralo promet. Na novo so prepletkali tudi postajno notranjost, zato apeliramo na potnike, naj se pokažejo, da so kulturni ljudje in veselji našega prenovljenega postajnega poslopja. Litijsko postajo poslopije pa potrebuje streho, ki bi dala številnim potnikom zaklonišče ob deževnih dnevih.

Še o članku „S kolesom skozi Trbovlje“

V 46. številki našega lista smo priobčili pod zgornjim naslovom reportažo neke poznane Trboveljčanke, ki v svojem poročilu pripoveduje, kaj je doživela na poti skozi našo dolgo dolino. Ta sestavek je pa napravil pri nas precej prahu. Nekateri so bili silno užaljeni, ker je bila ta reportaža napisana v precej jedkem tonu, nad katerim so bili nekateri Trboveljčani zelo indignantni. Ali se Trboveljčani bojimo resnice? Čemu le! Res je čestokrat na naši cesti tako, kot je napisala ta tovarišica — morda tu in tam celo še huje, kar vemo vsi iz lastnih doživetij. Ko smo v našem uredništvu

Priprave za proslavo Dneva JLA. — V Zagorju se pripravljajo, da dostojno proslavimo Dan Jugoslovanske ljudske Armade. Sestavili so poseben odbor, ki je deloma že izvršil vse priprave za prireditev, ki bo 22. decembra. Ob tej priložnosti bo tudi slavna predstava Potrčevske drame »Lacko in Krefli«, ki jo režira Franc Kojnik. Dramska družina »Svobode I« v Zagorju bo s tem tudi odprla zimsko sezono svojih predstav, na kar smo že težko čakali.

Koncert rudarske godbe. — Rudarska godba na pihala, ki deluje pod okriljem »Svobode II« v Zagorju-Toplicah, bo po svoji reorganizaciji prvič javno nastopila 17. decembra z glasbenim koncertom. Godbeni odsek je bil zjadnje čase zelo delaven in pričakujemo, da bomo slišali kaj novega, zato je za koncert med rudarji in ostalim prebivalstvom v Zagorju veliko zanimanje. S

svojim obiskom bomo dokazali, da tudi delovni ljudje znamo ceniti glasbeno umetnost in bomo na laž postavili razna natolcevanja, češ da je umetnost samo za meščanske kroge. Ker pa teh danes ni, je jasno, da je umetnost sedaj v službi delovnega človeka, ki ga razvedri in plemeniti.

Tečaj nemškega in angleškega jezika. — V okviru Ljudske univerze bosta še ta mesec začela delati dva jezikovna tečaja in sicer tečaj za nemški in tečaj za angleški jezik. Predavanja bodo tedensko enkrat po 2 uri. Tečaja bosta trajala do konca aprila 1954. Ukovina bo stala 150 din na mesec za en predmet. Priglasitve sprejema tajnik Ljudske univerze v pisarni ravnatelja gimnazije.

S tema tečajema bo ustrezno številnim delovnim ljudem, mladim kot starejšim, da bi se naučili enega od teh tujih jezikov, kajti še vedno velja pregovor: Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš!

Letalska razstava v Zagorju. — Pretekli teden so v Zagorju uspešno zaključili letalsko razstavo, ki jo je organiziral Aero klub »Stane Kamnik« ob 8. obletnici svojega obstoja. Obiskalo jo je okrog 2.600 ljudi. Ogledali so

si jo tudi člani Aero kluba iz Trbovelj, kakor tudi vse šole v Zagorju ter obvezniki Predvojaške vzgoje.

Razstava je nudila laiku vpogled v napredek letalstva doma in v svetu. Posredovala je obiskovalcem s pomočjo raznih slik in modelov kakor tudi maket razvoj sodobnega letalstva in prizadevanja, ki ga naša ljudska oblast vlaga za usposobljenje čim večjega števila letalcev, jadralcev in padalcev, da s tem okrepijo obrambno moč naše socialistične domovine.

Dobro uspela prireditev

Mladinska igralska družina iz Senožeti je priredila prejšnjo nedeljo v Tirni vasi nad Savo dobro uspelo komedijo »Zaljubljeni Mihec«. Igro je režirala tov. Valči Forte. Igralci so se zelo dobro odrezali, zlasti Mihec in Majda sta odlično odigrala svoji vlogi, tako da so se ljudje zbrani v dvorani tamkajšnjega gasilskega doma, prav od srca nasmejali — samo po zaključku igre so se po končanem ploskanju slišali vzdihli: »Skoda, da je že končan«!

Upajmo, da nas bo agilna igralska družina iz Senožeti spet kaj kmalu presenetila s kakšno novo igro.

Silvester

„Draga Ruth“ na odru „Svobode-Center“

V soboto, 12. decembra zvečer, je po dolgem oddihu gledališče »Svobode-Center« v Trbovljah uprizorilo ameriško komedijo »Draga Ruth«. Domačini so v velikem številu obiskali prireditev.

Igra sama je naletela pri gledališkem občinstvu na ugoden odmev, vendar bi v prihodnje želeli, da se predstave pričnejo natanko ob napovedani uri, ne pa s polurno zamudo, kot se je to zgodilo v soboto.

Najbolje je svojo vlogo (Mir, jam) podala tov. Sonja Permetova, saj je ta vloga naravnost pisana zanj. — Pri premieri smo opazili to pomanjkljivost, da nekateri igralci svojih vlog še ne znajo dobro; upajmo, da bodo režiserji v prihodnje to napako, ki močno zmanjšuje efekt uprizorjenega gledališkega dela, odpravili. Tudi scena igre ni bila ravno na višku, saj smo v Trbovljah v tem pogledu danes še močno razvajeni in smo pri prejšnjih igrah videli boljše scene kot pri tej (mo-

Ali je to solidna postrežba?

Dne 5. decembra sem se v dopoldanskih urah mudil v mestnem gostinskem podjetju v Trbovljah, v bivši Tratnikovi gostilni, kjer sva s tovarišem naročila pol litra vina — toda namesto vina sva dobila le neke vrste »polivko«, ki je bila nemogoča za uživanje, zato sva jo takoj pustila, saj sva takoj začutila, da nama je bilo slabo.

Na najino vprašanje, od kod je to vino, je gostilničarka pripomnila, da sami stiskajo to »vilihtno« kapljico. — Izven gostilne je nanesel pogovor na to »kapljico«, pa sem zvedel sledeče: le osebo priljubljeni in znani gostje dobijo pristno in dobro vino, medtem ko je za ostale, nepoznane goste namenjena razna domača, pokvarjena kapljica. Mišljenja sem, da se v socialistični državi ne streže po simpatiji obrazov, ampak vsem gostom enako! Zeleni bi bilo, da trgovinsko-gostinska inšpekcija Trbovlje enkrat pregleda, kakšno vino se toči in ali je užito ter določi tudi vrednost maliganov.

Ivan Maček, Celje

Obvestilo

Obveščamo vse lastnike psov, da bo obvezno cepljenje psov v ponedeljek, 21. dec., in torek, 22. dec. 1953, ob 9. uri v mestni klavnici.

Lastniki psov, ki ne bodo pripeljali svojih psov na cepljenje, bodo kaznovani, necepljeni psi pa poznani.

LO MO Trbovlje.

Novice iz hrastniške doline

Hrastniška deca se že zelo veseli praznika Novoletne jelke. Najmlajši pričakujejo dedka Mraza z njegovim spremstvom in ugibajo, kako bo tedaj in kam bo prišel. Večji — pionirji — pa že vedo, da se bo oglasil v Hrastniku v dveh dvoranah in sicer v Zgornjem in Spodnjem Hrastniku. Obe »Svobode« mu že pripravljata kulturne sporede, kjer bosta nastopila tudi mladinska pevsko zbor. Mladina bo videla razne lepe prizore. Pogostil jo bo tudi dedek Mraz. Vsega pa danes še ne smemo izdati. — Cicibani in pionirji — prihodnjič vam pa povemo še kaj več!

Podružnica »Slovenskega poročevalca« se je preselila iz Spodnjega Hrastnika bolj v center Hrastnika, v bivšo Čepakovo hišo zraven hrastniške knjižarne. No, sedaj, ko je zaradi te selitve prazen lokal v hiši Podpornega društva steklarjev, kamor se bo preselila iz Sindikalnega doma steklarne knjižnica — se bo lahko odprl že dolgo pričakovani otroški vrtec v Hrastniku. Tri tedne smo čakali, da so nakupili nekaj šip za novi lokal »Slov. poročevalca« in s tem po potrebnem zavlačevali zgoraj omenjene selitve ter otvoritev otroškega vrta, na katerega je čakala že dober mesec vsa oprava. — To je pravi pravi malomarnost, ki jo je treba grajati.

Na praznik JLA se že ves Hrastnik vestno pripravlja. V soboto, 19. t. m., bo v počastitev tega dne telovadna akademija v Domu TVD »Partizan«. V nedeljo, 20. decembra popoldne, bo-

do hrastniški rezervni oficirji na Rucklovem mostu prikazali »miniranje« tega mostu. — V ponedeljek, 21. t. m. zvečer bosta v obeh hrastniških predvojaških centrih akademiji z bogatimi sporedi in odlikovanjima najboljših mladincev. V spodnjem Hrastniku bo pred akademijo poskusna vaja obrambe pred napadom na steklarne. Sodelovali bodo mladinci predvojaške vzgoje, člani PLZ in gasilci, rezervni oficirji in godba steklarne. Vseh sodelujočih bo okrog 300 ljudi. — Na vse te prireditve sta vabljeni vsi Hrastničani, da vidite, kako se pripravljata naša mladina v predvojaških centrih na obrambo domovine.

Končno naj še omenimo, da filmajo v okviru tega praznika dejavnosti predvojaškega centra Spodnjega Hrastnika.

Vas Brnica leži ob istoimenskem potoku ob cesti med Hrastnikom in Dolom, tam kjer se svet bolj odpre kot v Hrastniku. Tu je nekaj kmetij. Največ eno- in dvostanovanjskih hiš so pa postavili v tem naselju hrastniški delavci. Med njimi je precej hiš s kopalnicami, a brez vodovodne napeljave. Vsi ti stanovalci so si prinašali vodo v hišo od bližnjih studencev. — Letošnje leto so pa prišli na idejo, da si iz higienskih razlogov zgradijo potreben vodovod. Podprla jih je denarno dolska občina in pripravili so si vodovod. Zajeli so močan izvirek nad Kržanom, kopali so jarka, domači ključavničarji so polagali vodovodne cevi, delalci priključke in napravili hišne instalacije. Tako ima sedaj nad

50 brniških hiš napeljavno vodo za pitje, kuhanje, pranje in kopanje.

Cestna razsvetljava v Hrastniku se je precej zboljšala. Sveda najboljše je ob industrijskih napravah, ker jo oskrbujejo industrije same. Zelo pomanjkljiva je pa še vedno cestna razsvetljava pri železniški postaji. Na samem postajnem poslopiju na cesti ni strani je samo ena žarnica, potem pa do steklarne ni nobene cestne svetilke. — Nedavno se je zgodil sledeč primer: v večernim vlakom se pripelje tujec prvič v Hrastnik. Vpraša domačina za nočišče v spodnjem Hrastniku, ker ima drugi dan opravke v tem delu Hrastnika. Domačin mu pokaže gostilno Loger, ki je na kraj potoka Bobna zavita v temo. »Kako pa naj pridem tja, če ne vidim nobene poti?« je vprašal tujec domačina.

Ker se je tujec, ki mu je bil ta kraj popolnoma neznan, bal pasti v kakšno jamo ali celo v potok, ga je domačin prijel za roko in ga peljal kot slepca do Logerjeve gostilne.

Tujec se mu je zahvalil in dejal: »No, Hrastnik je mesto, a cestna razsvetljava ni mestna!« Ta izjava tujca ni laskava za mesto Hrastnik. Upamo, da bodo to pomanjkljivost v hrastniškem mestu kmalu odpravili.

Podružnica Rdečega križa v Hrastniku je odprla nadaljevalni tečaj iz lanskega leta za prvo pomoč pri neugodah. V tečaj je bilo sprejeto 30 deklet. Tečaj je v nižji gimnaziji.

L. H.

Uredništvo
»Zasavskega vestnika«

Velik kegljaški turnir v Trbovljah

V nedeljo, 13. decembra, je bilo na novem, dvosteznem kegljišču trboveljskega »Rudarja« veliko kegljaško tekmovalstvo, ki se ga je udeležilo 9 moštvo: »Železničar« iz Ljubljane, »Beton« in »Kladivar« iz Celja, KK iz Kranja, »Bratstvo« iz Hrastnika, »Proletarec« iz Zagorja, »Svoboda« iz Trbovelj ter kegljaški sekciji »Rudar I.« in »Rudar II.« iz Trbovelj.

Pred začetkom tekmovalstva je pozdravil goste v imenu »Rudarja« tov. France Podlunšek. Za njim je spregovoril sekretar Keglske zveze Slovenije, tov. Novak, nato pa so izročili prireditelju, kegljaškemu klubu »Rudarja« darila »Železničarja« in Keglskega kluba Kranj, nadalje darilo Keglske zveze Slovenije.

V tekmovalstvu so bili doseženi sledeči rezultati: Rudar II. je premagal moštvo Proletarca

s 329 proti 256 klini. Beton (Celje) : Svoboda (Trbovlje) 352:308, Rudar I. : Kladivar (Celje) 325:325, Kranj : Bratstvo (Hrastnik) 281:266, Železničar (Ljubljana) : Reprezentanca Trbovelj 281:266. — Ker sta imeli moštvi Rudarja in Kladivarja enako število podrtih klinov, sta se ponovno sešli v borbi za 3. in 4. mesto. Kladivar je dosegel končni rezultat 372 klinov, Rudar pa 332. — Končni vrstni red je tale: 1. Beton (Celje) 352 klinov; 2. Rudar II. (Trbovlje) 329; 3. Kladivar (Celje) 372; 4. Rudar I. (Trbovlje) 332; 5. Železničar (Ljubljana) 309; 6. Svoboda (Trbovlje) 308; 7. Kranj 280; 8. Bratstvo (Hrastnik) 266; 9. Proletarec (Zagorje) 256 klinov. — Prvih pet moštvo je prejelo nagrade in diplome, vsem udeležencem pa je bila podarjena knjiga »30 let športa v Trbovljah«.

A. K.:

Mojo pot pustite meni

(Nadaljevanje in konec)

»Kaj ne, mama, da me razumeš?« jo je končno vprašala in objela.

Mati jo je stisnila k sebi. »Velik križ si si naložila, hčerka moja. Ne zavedaš se še vsega. Na videz res kaže, da so se ljudje že navadili na to. Toda le na videz. Boš videla, kako težko boš vse prenesla. A če si vse tako premislila, otrok moj, tudi prav. Pomagala ti bom, kolikor bom pač mogla.« Mati se je nato bridko nasmehnila. »In njegovi?« Kako bodo njegovi starši zadovoljni z vajino odločitvijo? Ali sploh že vedo? Ali jih mislija tudi tako presenetiti, kot sta mene?

»Mama, njegovi nič ne vedo in sploh ne smejo izvedeti. Njegov oče je prestrog.« je bil Daničin odgovor.

»Bo, kar bo,« se je mati vdala v usodo.

Danica je nastopila novo služ-

bo in svojo križevno pot. Znanke so jo začele pomilovati, ji dajati nasvete, iztikati za očetom. Danica se je samo smehljala, nazadnje že zelo bridko. Ni mislila, da bo tako težko braniti se pred temi jeziki.

»Le kaj jih vse to briga,« si je mislila. Če je doma potožila materi, se je tudi ta bridko nasmehnila. »Je že tako, dragica. Ti si videla samo rožnato plat, na ostalo pa nisi pomislila. Jaz to razumem, čeprav ne rada, toda tudi ljudje... Ti uživaš v vsem tem klepetanju in prenašanju marenj. Saj ne veš, koliko nadlegujejo tudi mene. Ko boš rodila, ne boš več tako zanimiva. Moraš pač potpeti.«

Dokler ni prišel Miloš na obisk, je bilo še nekam dobro. Toda ko je jo obiskal in šel celo s njo na sprehod, je bilo zadosti. »Miloš, ne hodiva nikamor,« je prosila Danica, »Na te domače

jezike nisva računala. Kaj bo, če izve tvoj oče in tvoja mati Ostaniva rajši doma.«

»Ne, dragica moja. Cel teden stojš v trgovini, ne greš nikamor, sprehod ti je nujno potreben. Naj izjakujejo, jaz se ne menim za to.«

O, pa se je menil za to, ubogi Miloš. Ko se je drugo soboto vrnil domov, ga je oče sprejel osorno, da ga je kar privzdignilo. »Od kdaj pa hodiš tako redno domov? Kje jemlješ denar? Kaj je resnica na vseh teh govoricah o Danici?« Način, kako je oče govoril z njim, in že surov ton je bil tak, da je Miloš za trenutek kar zlezal vase in postal majhen, čisto majhen. Zdelo se mu je, da bo zlezal v tla. Za trenutke. Nato ga je vse skupaj ujezilo.

»Oče, ne govori tako z menoj! Dovolj sem star. Tik pred koncem študija sem in mislim, da imam tudi jaz pravico do svojega življenja. Hotela sva imeti otroka in imela ga bova.«

»Kaj, imela ga bosta?« je začel oče divjati. »In kar hotela sta ga, oba smrkava kot sta? Hotela

sta gal kaj ne slišiš, mati, hotel je tvoj častni vreden sin! In ti misliš, da te bom jaz še podpiral? Niti dinarja ne dobiš več od mene; zapomni si: tal in ti, žena, če hočeš, da se bova midva vsaj za silo še razumela, na daj temu tvojemu pankrtu niti dinarja več. Najbolje bo, da ne prideš več domov.«

Zaloputnil je vrata, da se je hiša stresla in odšel. Mati je planila v jok. Samo jokala je.

Miloš je stopil k njej, ji položil roka na ramo. Ni mogel govoriti. V možganih mu je vrtalo: Tvojemu pankrtu, tvojemu pankrtu... Kaj naj to pomeni?

»Mama,« je rekel s tresočim se glasom, »mama, kakaj je rekel oče, tvojemu pankrtu, zakaj?«

Med jokom, strašnim jokom, da je Miloš komaj lovil zvezo med posameznimi besedami, je izvedel resnico o sebi, ki ga je zadela kot strelo z jasnega neba.

»Sin moj, rodil si se, ko sem bila jaz strašno mlada, mlajša, kot je tvoja Danica. Ko sem se vila v poročnih bolečinah je tvoje očeta ubilo v jami. Po enem letu sem poročila tega tvojega

očeta, ki ti je dal ime in mi sve-to obljubil, da ne boš nikdar čutil, ne izvedel, da ni on tvoj oče. Toda to ga je prebudo za delo. In kaj boš sedaj ti in kaj bom jaz? Le zakaj mi nisi prej povedal, kaj nameravaš; pregovorila bi te bila, da bi počakal vsaj še to leto. Kako težko boš prenašal, ti moj revež, ta pekel. Le kaj vama je bilo treba tega?«

Miloš je tolažil svojo mater, kakor je vedel in znal. Ni bilo lahko, saj je v njem samem divjal strašen vihar. Le misel na tisto njegovo majhno, še nepoznano bitje ga je krepila.

»Reci Danici,« je naenkrat rekla njegova mati, »naj pride k meni, ko očeta ne bo doma, da se spoznava. Kako težko ti bom pomagala, veš menda sam.«

Miloš je prišel k Danici, ki je bila v tla, kar v grlu ga je stiskalo, ko ji je vse pripovedoval.

Čez nekaj dni je šla Danica na pot. Ko je prišla do vrat Milošove matere, jih je plašno odprla. »Pridi, otrok moj,« je rekla njegova mati, ki se je neverjetno spremenila v teh dneh. »Pridi, da se pomeniva.«

Danica se je vračala domov. Polne roke zavojev je imela in lica so ji gorela. Miloševa mati ji je dala vse, kar je nosil Miloš kot dojenček, in našli sta stik, kot si ga v sanjah ni upala misliti.

»Tu imaš vse, Danica, naj Milošev otrok nosi perilo svojega očeta. V tolažbo mi bo in tebi bo laže. Ne čudi se, če me ne bo na obisk. Ved, da bom v mislih ves čas pri tebi, držala te bom za roko, in trpela in upala s teboj. Zaradi očeta me ne bo, da ne bo življenje še bolj neznosno, kot je že. Kar je, je. Ne zmeni se za nič in pozdravi svojo mater v mojem imenu. Sedaj pa pojdi, otrok moj, da te kdo ne vidi, če ne, bo vihar!«

Danica je hodila kot v sanjah domov. Niš ni gledala ljudi okrog sebe, niti poti ni videla. V duhu je preživljala vse, vse do teh zadnjih trenutkov še enkrat in v mislih napisala Milošu pismo: »... saj ne veš, kako zlo to mamino imajo! Tvoja in moja mati naju razumeta, zato bova tudi to trpljenje lahko prenašala. Lahko bova vse prestala in pričakala najinega otroka...«

Zasedanje razširjenega plenuma Okrajne Ljudske prosvete za okraj Trbovlje

Prejšnji teden je imela Okrajna ljudska prosveta v Trbovljah svoje zasedanje. Tega zasedanja so se udeležili še posamezni člani kulturnoprosvetnih društev in »Svoboda« iz Lok-Kisovca, Čet, Jagnjenice, Dol pri Litiji, Trojan, Milas, Dola pri Hrastniku, Hrastnik »Svoboda II«, Trbovelj, Dobrne in Zidana mosta.

Tov. Lado Levec, tajnik LP okraja Trbovlje, je najprej kritično pregledal stanje v posameznih društvih in uspehe njihovih del. Postavil je primere napak in primere, kako naj se hibam v našem kulturnoprosvetnem delu ognemo.

Tov. Levec je nadalje razčlenil delo kulturnoprosvetnih društev v sezoni 1953/54. Da bi bilo naše delo čim plodnejše in da bi se sistematično izvajalo tako v centrih kot na vasi, je LP okraja Trbovlje zahteval od vseh društev načrte dela za prihajajočo sezono. Pri vsem delu gre za to, da razširimo politično dejavnost in da naše delovanje ljudstvo dobi potrebno duševno hrano s kvalitetnimi kulturnimi prireditvami in da le-to razširja svoje duševno obzorje z izobraževanjem v raznih tečajih in na poučnih predavanjih.

Napačno je od teh društev, zlasti na vasi, da so v svojem delu preveč enostranski. Tako imajo nekatera društva na vasi samo svojo dramsko skupino in z njo potem životarijo skozi vse sezono, prav tako ne moremo govoriti v teh društvih o kakršni množičnosti, kajti vsa leta imajo skoraj isto število članov itd. Pa tudi v naših centrih se stvar ni posebno izboljšala, čeprav so se društva v centrih trudila, da bi ustvarila čim več odsekov, da s takim najširšim delom dajo delovnim ljudem to, kar želijo in morajo imeti, da se povzpno na višjo kulturno-prosvetno raven. Mi imamo — tako je dejal tov. Levec — danes na začetku sezone vse premalo tečajev na terenu. Temu vprašanju bi morala naša društva posvetiti vse večjo skrb in ni pravilno, da ta društva vse delo prepuščajo političnim organizacijam. V tem, seveda, so nekatera društva izjema, tako n. pr. v Jagnjenici, kjer je prosvetno društvo lahko za zgled ostalim, kako naj organizirajo tečaje. Društva v centrih — tako je nadaljeval tov. Levec — bi bilo umestno opozoriti, da posvetijo večjo brigo družbeno-političnim predavanjem, kajti pomisliti je treba, da imajo naša društva v svojih vrstah preko 4000 članov, katerim je treba dati poleg kulturno-umetniških vrednot še politično vzgojo. Za članstvo je treba iskati primerno snov, ki bo ustrezala mentaliteti prebivalstva določenega kraja in terena, kjer je treba seveda upoštevati tudi želje ljudi.

Glede knjižnic je opaziti, da jih prosvetna društva vse bolj zanemarjajo. Knjižnice moramo v letošnjem letu ozir. v letošnji kulturno-prosvetni sezoni urediti. To naj bi bila osnovna naloga vseh kulturno-prosvetnih društev v okraju.

Pri naših dramskih družinah opazimo, da te skupine rade pospego po nekvallitetnih delih. Imamo tudi primere, kjer to delajo namenoma, vzemimo Cema-

šenik. Težiti moramo za to, da se v naših društvih ne bodo uveljavljali kvamni vplivi: posameznikov — iz naših vrst pa izločimo vse, ki bi hoteli ali skušali zavirati našo socialistično dejavnost.

Nadalje se je tovariš tajnik dotaknil še problematike naših pevskih zborov, njihovih pevovodij, tečajev za pevovodje itd. Prav tako je omenil kritično vprašanje društvenih prostorov, ki ovirajo razmah dela, ter pomanjkanje rekvizitov v posameznih sekcijah.

Glede občnih zborov naših prosvetnih društev je bilo precej diskusije. Ti naj bi bili v poletnem času pred začetkom nove sezone, tako da stari odbor konča svoje delo in napravi poročilo o njem, nov odbor pa prevza-

me vse delo v svoje roke v začetku jesenske sezone.

Tudi glasbene šole so kritično vprašanje naših kulturnoprosvetnih društev. Instrumentov je premalo, največkrat so ta lasti privatnikov, deviz pa nimamo za nakup novih. Glede tega vprašanja bo treba pač še potrpenja. Treba bo počakati.

Posamezni zastopniki društev so podali plenumu podrobno analizo o stanju v svojih društvih, h katerim so stajali svoje priporočila. Zanimivo je, da so društva ugotovila, da je treba več sodelovanja in več medsebojnih obiskov na terenih. Pri tem se pa seveda poraja precej vprašanje, zlasti v manjših, denarno šibkih vaskih društvih, kje dobiti sredstva za transporte, rekvizite in podobno.

Pa tudi ta problem bi bil rešljiv. Tako je menil predsednik okrajne LP Trbovlje, tov. Pavle Kovač, ko je napravil primerjavo med delom danes in kulturnoprosvetnim delom v prvih letih po osvoboditvi. Treba je le več razumevanja s strani naših večjih podjetij in avtoprevoznikov, ki naj bi šla našim kulturnoprosvetnim društvom bolj na roko in naj bi tem društvom zaračunavala le svoje efektivne stroške. Če je bilo to mogoče prva leta po osvoboditvi, je to izvedljivo tudi danes. Z malo dobre volje je mogoče tudi to oviro premostiti.

Plenum LP okraja Trbovlje je na svojem zasedanju sprejel tudi aproksimativni proračun dohodkov in izdatkov okrajne Ljudske prosvete.

Dobrodušni ljudje žive dalje

V nekem lepem malem mestecu v Nemčiji se je nekaj let pred izbruhom druge svetovne vojne naselil neki Američan, da se tamkaj za leto dni odpočije od svojih poslov. Dan za dnem se je mirno vozil v navadnih kočijah na sprehod. Ko ga je zdravnik vprašal, če se mu te vožnje s kočijo — ko ima vendar avto — ne zdijo dolgočasne, mu je ta poslovni človek odgovoril: »Ne morete si misliti, kako dobro de to mojim živcem! Prvih osem dni sem bil nespasen, nečukan; najraje bi bil vzel svoj 60-konjski avto in dirkal po okoličini. Sedaj pa vem, kako zdrav je tempo s takšno pošto kočijo...«

Tudi mi vsi smo do neke mere bolni od hitrega tempa, s katerim živimo, ne samo Američani, ki polnijo blaznice in bolnišnice za živčno bole. Živimo vsi po uri — njeni kazalci nas podijo in gonijo naprej. Ni vsak živčni sistem dorasel modernemu načinu življenja, ki ima naravnost blazno hitrost. K temu še pridenimo, da zaradi napačnega gledanja na čas in življenje pretiravamo, da postajamo hlastni in vihravi — skratka ljudje, ki se jim vedno neznansko mudi — vse to pa, žal, plačamo z utrujenostjo, nezadovoljstvom in živčno preobremenitvijo in razdrapanostjo.

Storilnost ljudi, ki se jim vedno vse mudi, je manjša kot pri mirnih, preudarnih ljudeh. To lahko vidimo vsak dan. Neki znani hotel je imel dva vodilna natakarja, ki sta bila po svojem bistvu popolnoma različna. Eden od obeh je napravil vltis tihega, spokojnega, dobrodušnega moža, drugemu pa se je vedno vse neznansko mudi. Kot blisk je dirjal za svojimi natakarji. Nekega večera, ko je prišla v hotel nepričakovano velika družba, je bilo mogoče videti, kaj zmore prvi in drugi. Prebrano vnet vodilni natakar je doživel že čez kratke pol ure živčni zlom, ker se mu v razburjenosti, s katero je delal, vsi pošil zmešali — drugi vodilni natakar je po ostal miren kot po navadi in je organiziral vse posle s trezno, preudarno glavo. Bil je kos položaju in našel je še čas za kak pozdrav in dovolj. Vse je teklo po olju, kajti mož je imel v rezervi živčno moč.

Hlasten, vihrav človek, ki živi po uri, ne najde minute, da bi

se oddahnil, da govorimo dobesedno. Tak človek tudi površno diha, nikakor ne napolni svojih pljuč popolnoma z zrakom, tako da njegova slaba volja raste kot njegov krvni pritisk. To pa je njegova propast. Res smemo kdaj pa kdaj od naših živcev kaj več zahtevati, a moramo si jih spet odpočiti; počakati moramo, da se spet umirimo. Veliki možje so bili v tem mojstri; Napoleon je lahko na konju zaspal in se odpočil, kakor to danes napravljajo na primer Churchill pri kakšni nezanimivi kabinetski seji.

Na svetu so mirni, spokojni kraji in ravno takini ljudje — in spet so na svetu kraji, ki izgledajo, kakor da so nabiti z elektriko. Učitelji, juristi, filozofo postanejo navadno starejši kot

zdravniki, žurnalisti in vodje velikih podjetij, ki prej umrejo zaradi neke vrste »poklicne smrti«. Prvi se izrabijo počasi, drugi pa hitreje. Vsi tisti, ki dirkajo in divjajo skozi življenje — ljudje, ki se jim vedno mudi, so nespametni, kajti ti ljudje se na svojem letnem oddihu največkrat sploh ne spočijejo — ne, samo raztresejo se. Majhna zabava, majhna pozaba vseh skrbi je koristna, velik rompopom pa nikdar ne da živcem časa, da bi se umirili in odpočili — in drugi dan je tak človek spet razdraven, slabe volje in utrujen, namesto da bi bil spočit in okrepljen.

Torej — bodite spokojni, mirni in dobrodušni, potem boste tudi dalje živel!

ŠPORT

Prijateljska nogometna tekma

V prijateljski nogometni tekmi ista se srečala preteklo nedeljo na stadionu »Rudarja« v Trbovljah ljubljanski »Slovan« in domači »Rudar«.

Moštvo »Rudarja« je nastopilo z nekaterimi mlajšimi močmi, v napadu se je pa ponovno pojavil Hudarin. Moštvo »Rudarja« je zmagalo z rezultatom 6:3, vendar bi moral biti po prikazani igri uspeh za domače moštvo bolj. Gostje so bili hitri in požrtvovalni — tehnično celo boljše od »Rudarja« — posebno pa se je odlikoval vratar gostov. — Moštvo »Rudarja« tokrat ni dalo svoje najboljšje igre; velika slabost se ga še vedno držl, da preveč po nepotrebnem zadržuje žogo, kjer bi se mu lahko maščevalo. — Sodnik Vanelli ni imel ravno najboljši dan in je sodil z napakami.

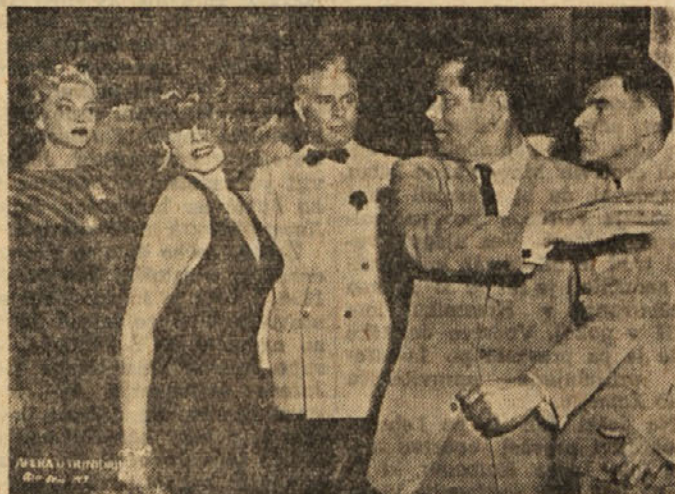
V predtekmi je mladinsko moštvo »Svobode II« iz Trbovelj premagalo mladinsko moštvo »Rudarja II« s 4:2.

KOŠARKA

Ilirija (Lj.) : Litija 32:23 (16:6)

V nedeljo, 6. decembra, so litijski košarkarji gostovali v

Ljubljani in odigrali v Domu TVD »Partizane« v Šiški prijateljsko tekmo z domačo »Ilirijo«. Z boljšo igro v prvem polčasu je uspelo domačinom obdržati vodstvo do konca igre. Litijani so bili enakovredni nasprotniki šele v drugem polčasu, proti koncu igre pa so bili v premoči. Najboljši igralci »Ilirije« so bili Kenda, Jeršič in Plevčak, med Litijani pa Lekše, Lebinger in Kifner.

Prizor iz filma »Afera na Trinidadu«

Švedski film »Gospodična Julija«

Ohola, muhasta edinka bogatega švedskega grofa je bila zaročena z dolgočasnim plemičem. Že izza mladosti dobra jahalka, je sleherno jutro s služabnikom Jeanom in z zaročencem rada jezčila po svojem posestvu. Nekež je zaročenca prisilila, da je skakal čez njen bič kakor ponižen pes. Užaljeni ljubimec je zapustil grad.

Julijo je mikal privlačni in postavni Jean, ki je imel razmerje s kuharico, neuglajeno in osorno žensko, toda tudi Jean ni bil slep za nagnjenje svoje gospodarice, dasi je vedel, kakšen družabni jez je razdvaja. Ob vsaki priliki je storil vse, da je ustregel njenim muham in je pokorno klonil glavo pred njeno drznostjo in oholostjo. Ni vedel, da je gospodična Julija pod zunanjim nadutostjo in prezirom skrivala nežno in čustveno naravo. Na kresno noč, na noč, ki naznani kratko poletje med dvema dolgima zimama, ko ljudi in naravo prevzema močna želja po uživanju, rasti in novem življenju, se je začela drama med grajsko gospodično in njenim služabnikom.

Na največje začudenje vseh članov in služabništva je Julija plesala s sobarjem Jeanom. Mar nima pravice do ljubezni kot ostala preprosta vaška dekleta? Jean ji je priznal, da že izza otroških let sanja o njej kot o nedosegljivi princesi ko je kot deček ušel v njihov grad. Julijo je ganila Jeanova izpoved. Pijana opojne lepote severne kresne noči, se mu je vdala. Začne se boj med gospodarico in sobarjem, med dvema človekoma, ki se telesno privlačita, pa ju neusmiljeno loči sodobna družbena morala. Julija se je čutila krivo, Jeanova lakajska pokornost se je pa spremenila v gospodovalec človeka, ki se počuti gospodarja. Ob kanarčku, najdražjem spominu iz mladosti, se je vračala v preteklost. Spomnila se je ohole matere in njenega sovraštva do moških. Kako vse drugačen je bil njen oče. Blag, dober, pošten — toda v zakonu zelo nesrečen in razočaran. Kaj bo, ko zve, da se je njegova edina uteha in njegov ponos, njegova edinka vdala njegovemu sobarju? Jean je ostal hlapec, plašen bojazljivca, ki si ni upal več kot sanjati o življenju. Julija je spoznala, da je bila že od vsega početka obsojena na smrt. Ko se je stari grof ob zori vračal v

zlokobno tišino svojega gradu, ni slutil, da bo čez nekaj trenutkov objokoval svojo mrtvo edinko...

Ameriški film »Afera na Trinidadu«

Chris je bila oboževana in zapeljiva bosonoga plesalka in pevka nočnega lokala na Trinidadu. Nekega jutra so našli njeneža moža Nila zabodenega v čolnu blizu obale. Kazalo je, da je zakon šepal in da si je mož sam vzel življenje; tako je doglala tudi policijska preiskava. V samomor pa ni verjel ne inspektor Smythe in ne pokojnikov brat Steve, ki je hotel na svojo pest najti morilca. Novinarji so zavohali zamotan dogodek in afera na Trinidadu je polnila njihove časopise. Policija je prosila Chris, naj sodeluje pri razkritju morilca njenega moža. Prav isto je zahteval od lepe vdove njen svak Steve, ki pa se je naglo tudi zaljubil vanjo. Različne sledi so peljale k zagonetnemu bogatašu Maxu Fabianu, s katerim je po nalogu policije Chris stopila v intimnejšo zvezo, kar je smatral pa ljubosumni Steve za dokaz, da je Nila umoril Max Fabian in to zaradi verolomne žene. Chris svoje tajne naloge ni smela izdati, zato se ji je po posrečilo razkrinkati Maxa Fabiana kot vodjo nevarnega vohunstva neke tuje države in močevega morilca. Max Fabian je zavohal nevarnost. Nameraval je uteči s Trinidada, s seboj pa vzeti plesalko Chris, toda prehitel ga je Steve. Presenetljiva vse zbrane vohune tik pred pobegom in pri tem ubil Maxa Fabiana, resničnega zločinca in velikega mednarodnega vohuna. Toda tudi sam bi skoraj izgubil življenje, rešil ga je samo pravočasen prihod policije. Zdaj je verjel, da Chris ni morilka, pač pa se je opogumil in odpeljal lepoticco s seboj v New York. Afera na Trinidadu se je končala... srečno... atomska lepota Rita je ostala živa in resnična škoda, da samo za revolverske in kabaretnedrame.

Kino »Svoboda-Center« v Trbovljah (Delavski dom)

bo predvajal v bližnjih dneh švedski film

Gospodična Julija

Razpored predstav bo razviden z lepakovi.

Kino

»Svoboda« v Trbovljah II bo pa igral prihodnje dni ameriški film

Afera na Trinidadu

Razpored predstav bo razviden z lepakovi.

Za kratek čas

NEDELJSKA PRIDIGA

Neke nedelje pridiga duhovnik na prižnici:

»... in gorje tistemu možu, ki bo svojo ženo pretepal! Njegova roka se bo spremenila v kamen!«

Ena izmed poslušalk: »O joj, nikar, potem bi bile šele pisane!«

F. F. B.

„Seveda bom malčal...“

Prikazen se je začela približevati z drsajočimi, plavajočimi koraki. Obledela je bila v belo, ohlapno obleko. Izgledala je, kakor da vstaja iz oblakov megle, kakor da je tudi sama nekakšna tvorba iz megle in oblakov. Doslej nisem veroval v prikazni. Bil sem gost v hiši. Tudi ta bela dama ni nič drugega! Zato sem globoko zajel sapo in stopil proti njej.

Na koncu terase sva si stala za sekundo nasproti. Poskusil sem, da bi videl njen obraz. Srce mi je utripalo, da sem mislil, da ga je slišati. Je vsaj čedna? Pa nisem mogel videti drugega kot nekaj zelenkastega, nekaj v tančico ogrnjenege.

Se tisto sekundo je bilo vsega konec. Začutil sem udarec. Zadel je ostro in zelo močno moj želodec, da sem se s stokajočim glasom zgrudil in od bolečine padel na kolena. Zazel mi je jemati sapo, zastakal sem, poskušal spet vstati, a nisem mogel. Pred očmi mi je vse migotalo. Spomnil sem se nekega boksarskega dvoboja iz moje mladosti. Zdelo se mi je, da nekdo šteje nad menoj. Sedem, osem, devet, sem slišal šteti nek

globok glas — nato pa se je zamejela neka ženska.

Pri številki deset sem spet vstal, a bilo je že prepozno. Res prepozno. Bela dama je izginita...

Z opotekajočimi koraki sem se vračal v hišo. Če ne bi me tako strahno mučila ved u trajajoča bolečina v želodcu, bi se otreasal tega čudnega doživljanja. Prisodil bi ga halucinaciji kot posledici prekomerno zaužitega whiskeyja. Saj vendar ni prikazni!

A kaj naj rečem, če te prikazne z udarcem v želodec knock-outira?

Sklenil sem, da ne bom nič govoril. Da bom to čudno polnočno srečanje popolnoma zamolčal. Tudi proti Anthonyju. A zavzel sem se, da bom imel oči in ušesa še bolj odprta.

Drugo jutro sem se zbudil pozno. Ko sem prispel iz svoje sobe v spodnje prostore, me je Anthony prisrčno pozdravil kot izgubljenega sina. »Upam, da te ni nihče budil!«

belo ženo?« me je vprašal. Preden sem mogel odgovoriti, je že nadaljeval: »Sinoči je spet hodila okrog hiše. Gospa Gordon je videla, kako se je bližala od hrastov proti hiši. Pokrivala se je in skrla pod odejo.«

»In njen mož?«

»Gospod ni opazil ničesar. Bil je takrat v kleti.«

»Tudi jaz nisem ničesar videl, akoravno sem še nekaj minut ostal spodaj, ko si ti po stopnicah že odšel.«

»Kdo ve, kaj je gospa Gordon videla?« je dejal nato Anthony in že začel misliti na drugo stvar. »Večkrat sva govorila o Eddingtonu, kaj ne?« Prikimal sem mu. »John Dickson in Ana sta bila pravkar tukaj. Tam pri njih se nekaj zaostruje. Dickson mi je pravil, da je bil sinoči v hiši strašen prepir, naravnost polom med Eddingtonom in njegovo ženo. Nisem prisluškoval, mi je pripovedoval Dickson, toda oba sta tako vplila, da nisem mogel preslišati. Dickson se je delal, kakor da ne ve vzroka prepira. Ko pa sem mu diskretno omenil Dulcie, je prikimal. Oba sva bila enakih misli: izgleda, da so se gospe Edith odprle oči. Meni se najbolj smili Mamm. Dickson je dejal, da je bila Mamm pri njih v sobi in da je poskušala posredovati. Ni se ji posrečilo in bila je priča celotnega prepira. Dickson je omenil, da je Mamm morala danes ostati v postelji.«

»Po večerji. Ne prezgodaj in

»Pošli ji po Gordonu nekaj bromovih pastil!«

Ko je opazil, da resno mislim, je zmajal z glavo. »Bojim se, da je z bromovo soljo ne bova ozdravila.« Sel je kakšne tri korake naprej in se spet vrnil ter ustavil pred menoj. »Nekaj čudnega se godi. Odkar si ti tukaj, se razne stvari v sosedni hiši neverjetno hitro zaostrujejo in bližajo kulminacijski točki. Izgleda, da bo počilo! Precej eksplozivna se je nabralo. Ko je govoril, je vrtel gumb na mojem jopiču.

Odrinil sem njegove prste z mojega gumba. Nisem vedel, kdo naj mi ga spet prišije. »Če pride nevihta, glej, da ne bo udarila strela v našo hišo!«

S tem je bil ta pogovor naenkrat pri kraju. Anthony je naglo menjaval snov pogovorov. Potegnil me je v neki kotiček dvorane, kjer je imel omaro s puškami. »Dve puški na kroglo imam.« je spet začel in odprl omaro. »Dobro bi bilo, če si eno izbereš in jo preizkušaš, kako strelja, preden pojdeva nocoj na lov.«

»Bova res šla?«

»Gospa Gordon je pri vrhah za potokom natrosila nekaj krompirja in repe. Mogoče privabi to kakšnega divjega merjasca.«

Vzel sem eno izmed obeh dvocev z omare in je tehtal. »Kdaj pojdeva?«

»Po večerji. Ne prezgodaj in

ne prepozno Eddington nama bo posodil psa.«

Pritrdil sem mu.

Popoldne sem spet videl Eddingtona. Pripeljal je s seboj psa. Anthony ga je zaradi tega klical po telefonu. »Bo ubogal?« je vprašal in božal psa po glavi.

»Dober pes je. Lahko se zanesaš nanj.«

»Kako mu je ime?« sem vprašal.

»Pluto.« je odgovoril Eddington. »Pa ga ne kličite, ker ne bo prišel. Najbolj sliši na kratek žvižg. Kdaj odrineta?«

»Ko se bo zmrzilo.«

»Takrat streljanje ni zanesljivo. Počakajta rajši, da vzide mesec.«

Gordon je prinesel na pladnju okrepčila.

»Kaj je to?« je vprašal Eddington nezaupno.

»Oranžni sok, gospod.« je pojasnil Gordon. »Prinesem whiskeyja?«

»Ni treba, kar pustite!« Eddington je opozoval, kakor je Gordon iz sifonske steklenice brizgal vodo v prvo čašo. Anthony je svojemu služabniku pokimal. »Sami si bomo postregli, Gordon.« mu je dejal in ga odslavil.

Eddington je počakal, da je Gordon izgubil v hiši. Nato je gledal mojo roko, s katero sem ravno segel po čaši, in dejal: »Mož mi ni všeč Doige, ozke roke ima kakor kak pustolovec in

slepar. Nedvomno zelo degeneriran tip.«

Anthony ga je pogledal. »Zadovoljen sem z njim.«

»Gotovo je že dolgo pri tebi, kaj ne?« sem vprašal.

Anthony je prikimal. »Da.«

»Na svetu so ljudje, ki jih dolgo let ne spregledaš, je spet začel Eddington. »V hiši mojih staršev smo imeli nekega služabnika, ki je napravil na vse najboljše vtis. Tri leta je bil pri nas, dokler nam ni nekega lepega dne nek uradnik Scotland Yarda pojasnil, da imamo v službi nekega iskanega defraudanta.«

»In?« je vprašal Anthony na kratko.

»Odpeljal ga je s seboj,« je končal Eddington. Pri teh besedah me je pomenljivo pogledal, kakor da je nekaj povedal o moji bodočnosti.

Jay Eddington je kmalu odšel. Anthony si je prižgal pipo in dejal naenkrat na moje začudenje: »Videti je, da je Eddington človek brez navadnega humorja.«

*

Vrane so zletele pred nama, ko so začele najine korake. Srebrnospore pare so se dvigale in zakrile dolino. Vrbovi štori ob potoku so izgledali kot majhni, potuhneni gnomi, ki se potapljajo; tu in tam je kateri od njih iztezal roke, kakor bi nemo prosil za pomoč.

(Dalje prihodnjik)

90 let šole v Hrastniku

Znano je, da ni bilo krize na rudniku Hrastnik le v dobi velike svetovne gospodarske krize (1929—1934), marveč tudi nekajkrat prej. Tako so delo pri hrastniškem rudniku večkrat ustavili v letih 1856 do 1860, enkrat celo za devet mesecev. V tistih hudih časih je hrastniški rudniški šihmajster, poznejši rudniški blagajnik **Anton Doležalek** (po ro-

Anton Doležalek, uslužben v rudniku Hrastnik, bil prvi privatni učitelj v Hrastniku skoraj pred sto leti

du Čeh) v času svoje brezposelnosti začel poučevati svoje lastne in še druge otroke v svojem stanovanju v mali hišici (imenovali jo »kozolcu«) poleg rudniške restavracije. Med njegovimi učenci je bil poznejši učitelj Ivan Logar. Njegova nečakinja, učiteljica Poldi Logarjeva, biva še sedaj v Hrastniku, kjer živi tudi Doležalekovi vnuki in pravnuki. Splošno šolanje hrastniških otrok se je pa začelo šele leta 1863 — torej pred 90 leti, ko so odprli privatno industrijsko ljudsko šolo. Takoj pri odprtju te šole se je vanjo vpisalo 50 otrok, prvi privatni učitelj pa je bil neki Stupan. Šola je bila nastanjena v hiši tedanje rudniške restavracije, ki ji pravijo sedaj »stara restavracija«. Stroške za šolo so prispevala hrastniška industrijska podjetja, do bro polovico rudnik, ostanek pa vzajemno Tovarna kemičnih izdelkov in trboveljski župnik. Ta zasebna šola je delovala deset let, potem se je pa iz privatne šole preuredila javna ljudska šola. Število učencev je do takrat naraslo do 230.

Ze od leta 1869 na privatni šoli nameščen učitelj **Karel Valentinič** je postal prvi nadučitelj javne dvorazredne ljudske šole v Hrastniku. Njegovo dolgoletno delovanje je bilo zelo uspešno v

Karel Valentinič, prvi hrastniški nadučitelj

šoli in tudi izven nje. Valentinič je ustanovil v Hrastniku kmetijske in obrtnonadaljevalne tečaje, vodil je še nekako glasbeno šolo in mali moški pevski zbor odraslih, ki je pel nemške in slovenske pesmi — ustanovil je »Šolski krajaarski sklad«, iz katerega je podpiral ubožne učence s šolskimi potrebščinami, obleko in obutvijo, imel nadalje poučna predavanja za odrasle, se zanimal za zgodovinske spomenike, imel tudi lastni lokalni muzej itd. Bil je torej pravi ljudski učitelj. Hruške močnice pri sedanjih gimnazijah, ki še danes rade, je on vsadil. Pod njegovim vodstvom je bila leta 1879 zgrajena v Hrastniku prva šola na Spilberjevem posestvu, v kateri je bila celo telovadnica. Ze takrat so imele tudi hrastniške deklice telovadni pouk, kar je bila v tistih letih velika redkost. To prvo hrastniško šolsko poslopje so morali zaradi plazu leta 1922 podreti. Število šolskih otrok je pod Valentiničevim šolskim vodstvom naraslo na 374 in šola je dobila štiri razrede. Po 18-letni službi v Hrastniku je postal Valentinič nadučitelj v Laškem. Eno leto je vodil hrastniško šolo poznejši šolski nadzornik in dolgoletni trboveljski župan **Gustav Vodusek**. Leta 1887 je bil imenovan za stalnega

nadučitelja (upravitelja šole) **Ivan Sorčan**, ki je vodil šolo polnih 36 šolskih let. Njegova hčerka — upokojena učiteljica — Ana Fajdina živi še sedaj v Hrastniku.

Pod Sorčanovim vodstvom je šola lepo napredovala. Leta 1906 so zgradili novo šolsko poslopje — sedanjo nižjo gimnazijo. Tiste čase se je preosnovala prej mešana ljudska šola v deško in dekliško šolo, a vodstvo obeh šol je obdržalo do svoje upokojitve leta 1923 nadučitelj Sorčan, ki je zelo vneto deloval tudi izven šole. Največjo vlogo je posvečal gasilstvu in je bil 40 let tajnik gasilskega društva.

Leta 1907 so zgradili v Hrastniku pomembnejšo — šulferanjsko šolo — v katerem poslopju je današnja osnovna šola. Ob ustanovitvi deške in dekliške šole v Hrastniku leta 1906 je bila deška šola nastanjena v novem šolskem poslopju, dekliška pa v stari šoli. Ko so to leta 1922 podrl, se je dekliška šola preselila v bivšo nemško šolo, ki je umevno po letu 1918 prenehala pomembevati hrastniške otroke ob nastanku Jugoslavije. Leta 1907 se je ustanovil pri deški šoli slovenski otroški vrtec z dvema oddelkoma.

V šolskem letu 1923/24 je vodil začasno obe šoli učitelj **Rado Rainer**, naslednje leto je vodstvo deške šole prevzel nadučitelj **Franc Lebar**, vodstvo dekliške šole pa nadučiteljica **Hermína Lunder**.

Ivan Sorčan, drugi hrastniški nadučitelj

Pod Lebrovim vodstvom je dobila deška šola v Hrastniku 7 razredov in 4 paralelke. Ze leta 1924 je Lebar ustanovil v Hrastniku obrtno nadaljevalno šolo, ki so jo pa letos zaradi pomanjkanja vajencev opustili. Nadučitelj Lebar je bil odličen učitelj, zelo sposoben sadjar, navdušen lovec, pevec in gasilec. Sodeloval je v vseh naprednih slovenskih društvih. Mnogo si je Lebar prizadeval, da bi uresničil načrt izgradnje velikega novega šolskega poslopja. Ves njegov veliki trud je bil zaman in zaslužni nadučitelj je šel po 35-letnem službovanju v Hrastniku leta 1937 v pokoj. Vodstvo dekliške šole je pa prevzela po Lundrov prikljubljena upraviteljica **Ema Zamejca**.

Na deški šoli je po Lebrovu upokojitvi prevzel vodstvo deške šole **Lojze Hofbauer**, ki so ga pa leta 1938 »odžagali« klerikalci. Za njim je začasno vodil deško šolo **Jože Groznik**. Prišla je doba okupacije. Obe šoli so prevzeli nemški učitelji, obe šolski poslopji sta pa služili v prvi vrsti nemškemu vojakom, zelo okrnjen šolski pouk je pa bil po privatnih hišah.

Po osvoboditvi je dala ljudska oblast zadoščenje **Lojzetu Hofbauerju**, ki se je vrnil po 4-letnem izgnanstvu iz Srbije nazaj v Hrastnik in mu izročila vodstvo deške šole, dekliško šolo pa —

Franc Lebar, tretji hrastniški šolski upravitelj

partizanski upravitelj **Alojziji Urbajsovi**. Zelo težavno je bilo prva leta po osvoboditvi delo obeh upraviteljev in učiteljev na obeh šolah. A z dobro voljo učnega osebja in ljudske oblasti

je vse šlo. Kmalu po osvoboditvi so odprli na deški šoli razred za manj nadarjene učence in učenke. Poučuje ga še danes defektologinja **Stana Vošnarjeva**. Leta 1947 sta se deška in dekliška

Lojze Hofbauer, četrti hrastniški šolski upravitelj

ška šola združili v sedemletko pod vodstvom šolskega upravitelja Hofbauerja. Leta 1950 so pa sedemletko razdružili v osnovno šolo in nižjo gimnazijo. Upraviteljstvo osnovne šole in ravnateljstvo nižje gimnazije je ostalo v rokah **Lojzeta Hofbauerja** do njegove upokojitve leta 1951. Takrat je prevzel vodstvo osnovne šole upravitelj **Jože Kenk**, nižjo gimnazijo pa ravnatelj **Branko Lorenčič**. Danes ima osnovna šola, ki je nastanjena v bivši nemški oziroma dekliški šoli, 13 oddelkov, nižja gimnazija pa bivši deški ali pa sedem. Letos so pa začeli graditi novo moderno osnovno šolo za Zgornji Hrastnik na Logu.

Značilno je, da so bili v Hrastniku v 88 letih štirje stalni upravitelji šole: prvi **Karel Valentinič** (služboval v Hrastniku 18 let), drugi **Ivan Sorčan** (36 let), tretji **Franc Lebar** (35 let), četrti **Lojze Hofbauer** (32 let). Hrastničani želimo, da bi ostala sedanji upravitelj oziroma ravnatelj tudi nad 30 let v Hrastniku.

Poglejmo nazaj v prva leta hrastniškega šolstva. V prvem šolskem odboru so bili leta 1873: načelnik **Jurij Gossleth**, tovarnar, član odbora pa **Martin Spilber**, **Miha Roš**, **Martin Terpotič**, **Franc Kalan**, **Martin Škerbec** (kaplan), **Karel Valentinič** in **Jernej Urbajš**. Za ustanovitev privatne šole je imel največji zaslug takratni upravnik rudnika **Herman Kalivoda**. Pozneje za časa Avstrije so bili načelniki šolskega odbora: ravnateljica kemične tovarne **Dirmajer** in **Burger** ter zaslužni, dolgoletni trboveljsko-hrastniški župan **Ferdinand Roš starejši**, v predaprilski Jugoslaviji pa rudniški šihmajster **Miha Bablič** ter hrastniška župana **Karel Malovrh** in **Nande Roš**.

Ženska ročna dela so bila uvedena na hrastniški šoli že leta 1874. Takrat je šolski odbor sam nastavljal učiteljico račnih del **Zeno** nadučitelja **Valentiniča**, **Justino**, sestro hrastniškega peka **Jožeta Hofbauerja**. Po njeni smrti je štajerski deželni šolski svet leta 1880 namestil za učiteljico ženskih ročnih del **Franciško Jurše**, pet let pozneje pa **Marijo Filis**, ki je 34 let poučevala dekleta v ročnih delih. Naslednjo Filsove je bila **Marija Laznikova**, ki je poučevala 19 let in uživa sedaj svojo skromno pokojnino v Celju. Po osvoboditvi pa učil ženska ročna dela na osnovni šoli učiteljica **Zupancičeva**. Tako je učila ženska ročna dela na ljudski oziroma osnovni šoli v Hrastniku v 90 letih le pet učiteljic. V tem času je pa službovalo v Hrastniku mnogo odličnih učiteljev in učiteljic. Naj omenimo v prvi vrsti pred meseci v Laškem umrlega hrastniškega rojaka — učitelja **Miloša Roša**, ki je učil v hrastniški šoli 31 let z odličnimi uspehi. Bil je tudi pionir hrastniškega slovenskega kulturnega življenja pred dobrimi 50 leti, kar smo v našem listu že ob priliki omenili. Poleg navedenih učiteljev navedimo med drugimi še naslednje: **Zupaneč**, poznejšega celjskega šolskega nadzornika, **Marica**, očeta obeh znanih opernih pevcev **Dariana** in **Adriana**, **Gradišnika**, ki je služboval pozneje v Celju, **Gattija**, **Janka Polaka**, **Toneta Hohnjeca**, upokojenega ravnatelja **mariborske jetnišnice**, **Milka Jeršeta**, poznejšega upravitelja v Laškem, **Ferdinanda Sentjurca**, sedaj v Ptuj, **Francu Drmelja**, ki živi v Boštanju, **Albina Završnika**, sedaj gimnazijskega učitelja na Bledu, **Staneta Volka**, gimnazijskega ravnatelja na Vrhniki, **Milka Raka**, sedaj v Trbovljah, **Davorina Candra**, znanega pevovodjo, **Milana Mahkota**, odličnega pevca in gledališkega igralca, **Rajka Pardubskega**, upravitelja v Dobu pri Domžalah, **Staneta**

Pogačnika v Kamniku, **Ivana Premarja** v Ljubljani, **Staneta Stefančiča**, padel v NOV, nadalje učiteljice: **Gradišnikovo**, **Kobaletovo**, **Papovo**, **Lapornikovo**, **Arzenškovo**, **Fajfarjevo**, **Umbargerjevo**, **Roševo**, **Koželjjevo**, **Sušnikovo**, **Lebrovo**, **Candrovo**, **Fajdigovo**, **Jenkovo**, **Logarjevo**, **Lukičjevo**, **Hofbauerjevo**, **Groznikovo**, **Vrečkovo**, **Novakovo** in še druge.

Solarji so bili vsa leta po večini iz delavskih in obrtniških družin ter jih je odšlo precej v srednje in na visoke šole. Hrastniški učenci in učenke so postali pridni rudarji, steklarji in delavci kemične tovarne, rokodelci, trgovski in industrijski uslužbenci, pridne gospodinje, pisarniške moči, rudniški pazniki, poklicni godbeniki, učitelji, učiteljice, odvetniki, sodniki in drugi pravniki, zdravniki, inženirji, profesorji in profesorice itd. — Prav mnogo bivših hrastniških učencev in učenek se je bojevalo za časa okupacije proti tujim sovražnikom in domačim izdajalcem — umirali so tudi kot borci v NOV, kot talci in izgnanci v tujih taboriščih za našo lepšo prihodnost. Na spomeniku žrtve NOV je vklesano okrog tri sto imen. In danes zavzema veliko Hrastničanov važne funkcije v naši jugoslovanski industriji, ter so tudi odlični aktivisti pri izgradnji jugoslovanskega socializma, da omenimo na primer **Lidjo Sentjurčev** in še druge.

Naše šolstvo je v devetdesetih letih pomagalo večini naših ljudi do boljše kruha, največjo zaslugu pa ima pri dvigu kulture in morale. Pred kakšnimi petdesetimi leti, ko so prihajali v naš industrijski kraj od vseh strani ljudje za zaslužkom, so bile v kraju še žalostne razmere. V industrijskih obratih Hrastnika skoro ni bilo plačilnega dneva brez kakšnega hujšega izgrede. Vse to je že davno odpravljen po zaslugi našega šolstva in kulturnih društev. Namesto proslave naj bodo te vrstice v spomin 90-letnega uspešnega dela našega šolstva.

Za kratek čas

PRI ZDRAVNIKU

Zdravnik: »Pravzaprav vam nič ni; le to bi vam svetoval, da bi se nekoliko več gibali na zraku. Kaj ste po poklicu?«
Pacient: »Letalec.«

V KINU

»Kdo je bila tista lepa ženska, s katero ste bili zadnjič v kinu? Vaša žena?«
»Seveda. Toda ne pripovedujte ji ničesar o tem!«

MOŠKI MED SEBOJ

»Janez, včasih sem ti kar nevoščljiv, da si še oženjen.«
»Zakaj neki?«
»Tebi se je treba bati samo ene ženske, mi samci se pa moramo vseh.«

OH, TI OTROCI!

»Poslušaj, Danica,« pravi mati svoji petletni hčerki. »Pojdi zdaj k svoji vzgojiteljici, želi ji lahko noč in jo poljubi.«
»Tega pa ne, da bo še meni pripeljala kloboto, kakor jo je včeraj našemu očku!«

MILO ZA DRAGO

Mihec prične ves objokan domov. Mati ga tolaži: »Nikar se ne joči! Pojdi, greva k oknu, da mi boš pokazal, kdo te je udaril.«
Mihec pri oknu: »Tisti, ki ima krvav nos!«

PRED SODIŠČEM

Sodnik: »Če so izpovedi prične resnične, potem je vaša vest bolj črna kot vaši lasje.«
Obtoženec: »Če bi sodil po lasih, gospod sodnik, potem vi sploh ne bi imeli vesti!«

DOBRO POUČENA

Pri pouku v ženski gimnaziji zastavlja profesor vprašanje iz zgodovine:
»Katera od vas bi mi znala povedati, kdo je bil največji osvobodilec v srednjem veku?«
»Don Juan!«

PISATELJI MED SEBOJ

Neki dramatik prebere svoje-mu tovarišu svoje zadnje gledališko delo:
»Kako ti ugaja drama?« ga vpraša na koncu.
»Hm... veš... boljše bi bilo, če bi se tvoj glavni junak na koncu ustrelil, kakor da se je z nožem zabodel.«
»Zakaj?«
»Zato, da bi se ljudje zbudili.«

V TRAMVAJU

»Sram vas je lahko, mladi mož! Ze davno bi morali tej dami odstopiti svoj sedež.«
»Saj tudi vi niste vstali.«
»Seveda ne, ker je dama moja žena...«

Kotiček za pionirje

REŠITEV MAGIČNEGA LIKA
IN SKRIVALNICE
ZA PIONIRJE

Nagradni magični lik za pionirje

Janez Planinc, učenec IV. razreda osn. šole Trbovlje-Vode, nam je poslal spodnji magični lik. Rešili ga boste lahko, saj ni pretežak.

1	2	3	4
2			
3			
4			

Vodoravno in navpično: 1. prevozno sredstvo na vodi; 2. telesna poškodba; 3. kazalni zaimek (množ., 3. sklon); 4. igralna karta (tudi odlična ženska).

Črke: AAAA, B, DD, I, MM, NN, OO, RR.

Rešitve nam prinesite ali pa pošljite do sobote, 19. decembra, opoldne. Izžrebani bo dobili od nas lepo knjigo v spomin.

NAMIZNI TENIS

Litija : Loka 9:1

Preteklo nedeljo so v Litiji gostovali namiznoteniški igralci iz Loke pri Zidanem mostu. V okviru II. kola Zasavske lige so domači igralci Gernedel, Jeriha in Mlakar slavili visoko zmago z 9:1. Posamezni rezultati srečanja so naslednji: Gernedel—Mlinar 2:0, Jeriha—Groznik 2:0, Mlakar—Tavčar 2:0, Gernedel—Groznik 2:0, Mlakar—Mlinar 0:2, Jeriha—Tavčar 2:0, Mlakar—Groznik 2:0, Gernedel—Tavčar 2:0, Jeriha—Mlinar 2:0, Gernedel—Jeriha: Mlinar—Groznik 2:0. Prvonačedeni so igralci Litije.

Izpred sodišča

Čez mejo sta hotela

Pred Okrajnim sodiščem v Trbovljah sta se zagovarjala dva mladiča, ki sta mislila, da bosta v Avstriji lepše živela kot pri nas, pa sta jo mahnila pri Trziču čez mejo v Avstrijo. Prvi se je zagovarjal, da je njegov oče zelo nervozne narave, da je doma kar naprej prepirljiv in da zaradi tega ni več zdržal doma ter sklenil pobegniti. Nagovoril je k pobegu še svojega prijatelja in oba sta jo mahnila naprej do Radovljice, potem pa proti Trziču. Tu sta se na premišljila in sklenila, da gresta nazaj domov, ker sta dobila »domotožje«.

Sodišče ni verjelo zagovoru obeh mladih ljudi, češ da sta zaradi domotožja hotela domov, ker je iz poročila postaje NM razvidno, da so ju organi NM aretirali in odvedli v zapor. Za svoje nepremišljeno dejanje se bosta morala pokoriti v zaporu, in sicer Ivan Vukovič 5 mesecev, drugi, mladi F. N. pa 4 mesece. — Ta kazen naj bo opozorilo tudi vsem staršem, ki naj posvečajo vzgoji svojih otrok več pazljivosti.

Versko nestrpnost sta vzbujala

Sele sedaj se je zagovarjal pred sodiščem **Franc Grčar** iz Velike gobe zaradi dejanja, ki ga je storil lanskega decembra na dan pred volitvami. Takrat sta namreč s soobtoženim **Cirilom Novakom** šla iz Voelike gobe proti Dolam; ko je Grčar zagledal na cesti križ, je rekel Novaku: »Poglej ga, tega pol-

Važno za dopisnike

Zasavskega vestnika

Vsi dopisi za novoletno številko »Zasavskega vestnika« morajo biti poslani na uredništvo najkasneje do 23. decembra 1953.

Uredništvo.

PREKLICI

Preključem obdolžitve, izrečene proti **Mariji Škrinar** iz Trbovelj, **Kolodvorska 16**. — **Ivanka Klančičar**, Trbovlje.

Preključem neresnične obdolžitve **Marije Cviki** Velike Sirje. — **Franc Sorčan**, Vel. Sirje.

Avto-moto tečaj v Trbovljah

Vse ljubitelje avto-moto društva se enkrat opominjamo, da se je pričel avto-moto tečaj 15. decembra 1953.

Posebno opozarjamo na to vse obveznike predvojaške vzgoje.

Motosekcija ŠD Rudarja, slikana ob priliki letošnjih dirk v Trbovljah.